

Szerkesztőség:

Arad, Acsoev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat,

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

(József főherceg-ut.)

Sürgönycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre — — 1080 Lei

Fél évre — — — 540 Lei

Negyed évre — — 270 Lei

Havonta — — — 90 Lei

Hirdetések díjszabás szermt.

Egyes szám ára — 5 Lei

Vasárnap — — — 6 Lei

Bucurestiben 50 banival több

Jöjjön a munka!

Az ünnepi szünet után a mai napon megkezdte érdemleges munkáját a parlament. Ez a tény sokkal jelentőségesebb, legalább is az kell, hogy legyen, mint az első pillanatban gondolnánk. A háború utáni parlamentek szálmacséplése, vagy gazdasági visszafejlődést jelentő működése előtt nemcsak a megnemertésből és szaktudás hiányából származó akadályok állottak, hanem hatalmas gátat emelt a fejlődés elé az államháztartás örökös pénzkrisise. A kormányok minden erejükkel igyekeztek a kölcsön nyelbeütésével megszüntetni ezt az akadályt. De nem sikerült nekik. A pénzügyi csőd szélére jutott ország halálos méreggel oltotta be az ipart, gazdaságot és kereskedelmet. Minden szenvedést, minden fájdalmat, nélkülözést az ország lakosságára hárított a hibás politika és az ország népei fenséges türelemmel viselték a nehézséget.

Most azonban megváltozott a helyzet. A kormánynak most már minden bizonytalansággal fog a külföldi kölcsönre vonatkozó szerződés megkötése és ez olyan alapot nyújt az építő munkára, amelyre lelkiismeretes politikával fel lehet emelni a gazdasági konszolidáció megdönthetetlen várát. A képviselőház előtt hatalmas feladat áll, amelynek elvégzése nemcsak a kormány, hanem az egész ország helyzetének megszilárdulását jelenti. Az ország bizalommal tekint a parlament munkájára. A kormány eddigi működését a legnagyobb jóindulattal figyelte. Az eddigi működésében nemes ambíció és a cél eléréséért való heroikus küzdelem akarását látta és most, amikor tettekre kerül a sor, minden óhaja, minden vágya abban nyilvánul meg, hogy beváltásra kerüljenek az elhangzott ígéretek.

A kormány munkájának eddig a legintenzívebb, a legérezhetőbb megnyilvánulása volt az adók felemelése. Ez az intézkedés súlyos teherként hullott a lakosságra, de jóindulati várakozásában, ezt a terhet is türelemmel viseli, noha nagyon is érzi a hatását, amely már az első napokban érezhető volt, mert az illeték és adóemelések terheit a kereskedők, iparosok és vállalkozók kénytelenek voltak, legalább részben áthárítani a közönségre. És bekövetkezett a még fokozottabb drágulás. Ezek után nem szabad másnak jönni, mint a terhek megkönnyítésének. További drágaságot, további illeték és adóemelést már nem bírja el az ország és a kormány úgy járna vele, mint az egyszerű ember a lovával: nem adott neki enni és addig éhezettette, hogy leszokjon az evésről, amíg belepusztult.

A demokratikus törvényjavaslatok özöne áll a parlament előtt. A gazdasági felépítés nagyszerű munkája kell, hogy következzen ezután és akkor el fog halkulni minden panasz, mert a gyógyulás folyamata teszi élet-erőssé a betegségben sanyalódó gazdaságunkat. A kormánynak kezében lesz a kölcsön, amely erőt ad az építéshez. Csupán arra kell vigyázni, hogy becsületos jóindulattal és hozzáértéssel hozza összhangba a kölcsönt a gazdasági reorganizációval. Az ország népe várakozásteljesen figyeli a parlament munkáját és reméli, hogy egyetlen intézkedés, egyetlen törvény sem fog csalódást okozni.

A megyei bizottság megtagadta egy miniszteri rendelet végrehajtását

Kavarodás Boneu exprefektus fegyelmi ügye körül. — Szerdán hirdetik ki a fegyelmi bizottság döntését. — A permanens bizottság izgalmas ülése, amelyen törvénytelennek mondták ki a tanácsi határozatot felfüggesztő miniszteri rendeletet.

Marsieu prefektus nem veszi figyelembe a bizottság döntését.

(Arad, január 14.) Nagy érdeklődés előzte meg Boneu Vazul volt prefektus fegyelmi ügyének tárgyalását, amely ma délelőtt folyt le az aradi törvényszéken. Az Aradi Közlöny részletesen beszámolt az ügy minden eddigi fázisáról. A volt prefektus ügye már régen túlhaladt a rendes tisztviselői fegyelmi kérdések keretén, valóságos tengeri kigyóvá növekedett, amely törvényszéket, táblát, legfelsőbb semmitőszéket, belügyminiszteriumot, fegyelmi bíróságot és egész sereg más fórumot foglalkoztat és áraszt el az akták tömegével.

A fegyelmi bíróságot ezúttal az a kérvény foglalkoztatta, amelyben Boneu Vazul ügyének revízióját kérte. A bíróság elnöke Orezeanu Romul táblabíró, törvényszéki elnök, tagjai Stanca Ermin megyei pénzügyi szolgálati főnök és Dirleu Vazul városi gazdasági szolgálati főnök voltak, a vádlói tisztet Stefanut Sabiu városi főjegyző látta el, míg a védelmet maga Boneu volt prefektus.

Eredetileg a vádló Lázár Ágoston dr. alispán volt, azonban a volt prefektus kérésére Marsieu Justin dr. prefektus Stefanutot delegálta ezen tisztség betöltésére. A bírák sorában pedig Petrutiu Áron megyei főjegyző foglalt helyet. A mai tárgyalás előtt a vádlott kifogást emelt a főjegyző ellen, azon a címen, hogy ellenséges viszony uralkodik közöttük, mire a fegyelmi bíróság a főjegyző helyettesét, Stancát hívta be harmadik tagnak.

Ilyen előzmények után fogtak hozzá ma délelőtt a revíziós kérvény tárgyalásához. Stefanut fenntartotta az eredeti három vádpontot, azonban részletes fejtegetésbe nem bocsátkozott, miután nem volt kellő ideje az akták áttanulmányozására. A három vádpont a következő volt:

1. Boneu nem jelentkezett szolgálatátételre prefektusi delegátságának megszűnése után, azon a címen, hogy beteg. Ugyanekkor hatóságai orvosok szálltak ki lakására és megállapították, hogy betegsége nem teszi alkalmatlanná irodai munkára.

2. Szabálytalanul és törvényellenes módon nyugdíjazta dr. Löwinger Miksa közkórházi főorvost.

3. Mint referens-főjegyző szabálytalan módon alkalmaztatta a megyénél Manciu Aurel nyugalmazott megyei főszámvevőt.

A védelmet Boneu maga adta elő és mindjárt a tárgyalás elején szenzációs esemény történt. A volt prefektus ugyanis újabb orvosi bizonyítványokat csatolt az iratokhoz, amelyekben

ugyanazon hatósági orvosok, akik annak idején betegsége ügyében bizonyítványt adtak ki, pótlólag igazolják, hogy Boneu Vazul a kérdéses időben képtelen volt szolgálatátételre.

Ezután a többi pontra került a sor. Boneu Vazul Löwinger dr. nyugdíjaztatására vonat-

kozólag kijelenti, hogy azt az akkor érvényben volt nyugdíjtörvény alapján teljesen törvényesen eszközölte, ami pedig Manciu Aurel alkalmaztatását illeti, azt German Ioe akkori alispán eszközölte, nem pedig ő.

A védelem meghallgatása után a teljesen új bírákból összeállított fegyelmi tanács úgy határozott, hogy mielőtt ítéletet mondana, behatóan áttanulmányozza az egész aktacsomót, megvizsgálja

az egymással némileg ellentétben álló orvosi bizonyítványokat

és csak azután dönt. Ezért az ítéletkihirdetést szerda reggel fél kilenc órára tűzte ki. Megyei körökben feszült érdeklődéssel tekintenek a bíróság döntése elé.

Míg a törvényszéken délelőtt a fegyelmi tárgyalás folyt, addig az aradi prefekturán egy másik szenzációs fordulat készült. Arad megye permanens-bizottsága ma délelőtt Nastá Victor elnökletével ülést tartott, amelyen Boneu Vazul ügyével foglalkozott. A miniszteriumtól ugyanis a napokban rendelet érkezett, amely szerint a miniszterium felfüggeszti a permanens-bizottság és megyei tanács határozatát, amelyben bírvádi fejtegetés megtételét határozta el a volt prefektus ellen, mindaddig, amíg egy, erre a célra kiküldött vezérfelügyelő meg nem vizsgálja az ügyet. (Közben már itt járt Tomescu, aki be is fejezte a vizsgálatot.) A rendelet másik részében a miniszterium felfüggeszti azt a határozatot, amelyben megvonják Boneu Vazul fizetését és kimondja, hogy a rendelkezési állományba való helyezésével Boneu Vazul már büntetést kapott és nem lehet ugyanazon cselekedetre két büntetést alkalmazni.

Ezzel a rendelettel foglalkozott a permanens-bizottság, amely legelőször Petrutiu Justin dr. megyei főügyész véleményét kérte. A főügyészi vélemény leszögezte, hogy

a miniszteri rendelet nem felel meg a köztisztviselőkre vonatkozó törvény szellemének, amennyiben ez a törvény kimondja, hogy a köztisztviselő elvesik a fizetésétől arra az időre, amíg távolmarad hivatalától.

Igy tehát ez nem külön büntetés és a fegyelmi bíróság büntető döntése más lapra tartozik. A főügyészi vélemény alapján a permanens-bizottság kimondta, hogy

nem hajtja végre a miniszteri rendeletet. Sőt ellenkezőleg a rendeletet megtámadja a temesvári tábla közigazgatási bíróságánál, azon a címen, hogy az törvénytelen.

Ugyancsak a Boneu-ügygel kapcsolatban a permanens-bizottság kimondta, hogy ragaszkodik ahhoz, hogy az ügy aktái a legsürgősebben átkerüljenek az ügyészségre, ahol — a határozat értelmében — bírvádi eljárás indul meg a volt prefektus ellen, azért a két és fél millió lejért amelyet jogtalanul elköl-

fött a megye pénzéből. Kimondotta a bizottság, hogy felkéri Marsieu Iustin dr. prefektust, hogy a feljelentést tegye át az ügyészséghez.

A bizottság döntése nagy feltűnést keltett megyei körökben, ahol érdeklődéssel várják, milyen álláspontra helyezkedik a belügyminisztérium, amelynek rendeletét nem hajtják végre. Ami a feljelentést illeti, itt az a vélemény került felszínre,

hogy a prefektus nem fog eleget tenni a

permanens-bizottság határozatának, hanem a miniszteri rendelet utasításaihoz tartja magát és azokat hajtja végre, amál is inkább, miután Tomescu belügyi vezérfelügyelő itt járt, megvizsgálta az ügyet, másolatokat vitt magával az egyes akciókról és valószínű, hogy már meg is tette részletes jelentését a minisztériumban, tehát hamarosan várható, hogy a minisztérium dönt ebben a szövevényes kérdésben.

Popovici Mihály párisi tárgyalásai

Ma éjjelre fontos értesítést várnak a pénzügyminisztertől. — A garanciát igazoló adatokat ma külön futár vitte Párisba. — Popovicit kihallgatáson fogadta Poincaré miniszterelnök.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Párisból jelentik, hogy Popovici Mihály pénzügyminiszter megérkezése után azonnal érintkezésbe lépett a bankkonzorcium tagjaival. A tárgyalások az első napon csupán informatív jellegűek voltak, a hivatalos tárgyalások csak ma kezdődtek meg. Kormánykörökben már ma éjszákára fontos értesüléseket várnak Popovicitől, aki egyébként ma kihallgatáson jelent meg Poincaré miniszterelnökkel.

Popovici Mihály pénzügyminiszter kijelentette a francia újságíróknak, hogy a Francia Bank kormányzójának meghívására érkezett Párisba. Még fontos kérdések várnak

megoldásra és amennyiben megegyezésre jutnak, úgy a román kormány lemond a kapott többi ajánlatok tekintetbe vételéről.

A párisi bankárok az első találkozás alkalmával bizonyos felvilágosításokat kértek Popovici Mihálytól, a kölcsön garanciáit illetően, mire ma külön futárt indítottak Párisba az állam, a kommercializált vállalatok és a monopól jövedelmeinek ismertetésével.

Bucurestiből jelentik: Burileanu, a Banca Nationala kormányzója ma délelőtt kihallgatáson jelent meg a miniszterelnökkel, akivel hosszabb megbeszélést folytatott a stabilizáció ügyében.

Két vezértitkár nem fér el a városházán.

Ma szolgálatra jelentkezett a város másik vezértitkára: Olariu István is. Két részre osztják a városi adminisztrációt? — Fejtörés a városházán a két vezértitkár miatt.

(Arad, január 14.) Az aradi polgármesteri hivatal zárt ajtó mögött ma délelőtt beható tárgyalások folytak. A megbeszéléseket Lutai Cornel dr. interimár-bizottsági elnök vezette s tárgyak az volt, miképpen osszák be Aradváros két vezértitkárát, Olariu Istvánt és Stefanut Sabint. Az ügynek az a tény adott aktualitást, hogy a betegszabadságon levő Olariu István felgyógyult és ma reggel szolgálatra jelentkezett. Külön megbeszélés tárgyát képezte az a körülmény, milyen hivatalokban s hogyan helyezték el a két vezértitkárt és melyikhez küldjék az egyes akciókat aláírás végett.

Az aradi városháza, amely igen sok te-

kintetben unikum lett az ország városai között, most ismét különleges helyzetbe került. Egyetlen városházán sem kell hasonló problémával foglalkozni, mert még Bucurestinek sincsen két vezértitkára. Aradnak ellenben van. Mindkettő jogosan foglalja el helyét és ha bármelyiknek olyan beosztást adnak, amelyet nem talál hivatali állásához és rangjához megfelelőnek, joga van a közigazgatási bírósághoz fordulni és feltétlenül megnyeri a pert. Ezért okoz fejtörést az illetékeseknek a beosztás. Lutai dr. elnök még nem döntött a fogas kérdésben, de az a vélemény alakult ki, hogy az egyes szolgálatokat két részre osztják, az egyiket Olariu, a másikat Stefanut

hatáskörébe helyezik. Olariu István megtartja hivatali szobáját, míg Stefanut Sabint a jelenlegi polgármester-helyettesi hivatalban helyezik el. A két vezértitkár így közvetlen szemszédja lesz egymásnak és ennek a helyzetnek különös pikantériát nyújt az a körülmény, hogy a két vezető tisztviselő között viszonyban van egymással.

Döntés egyelőre még nincs. Olariu még eddig nem foglalta el hivatalosan állását és városházi körökben nagy érdeklődéssel tárgyadják a furcsa helyzetet és találgatják, hogyan fogja az elnök megoldani a gordiusi csomót. A legjobb mindenesetre az volna, ha békét hozna létre, ami feltétlenül hozzájárulna a tisztviselők közötti állandóvá vált surlódások és egyenetlenségek megszüntetéséhez.

Pécskán is van áldozata a hamisított szesznek.

Egy pécskai hentes rosszullett, majd meghalt néhány pohárka pálinka elfogyasztása után.

(Arad, január 14.) Rejtélyes haláleset történt szombaton este Magyarpécskán. Farkas Péter hentesmester baráti társaságban szombaton este az egyik ottani vendéglőben szórakozott. Négy deciliter pálinka elfogyasztása után Farkas elbucsuzott társaságtól és haza felé tartott. Alig haladt azonban néhány lépést, amikor hirtelen rosszullett, heves görcsök lepték el, úgy, hogy összerogyott az uccán. A hörgésekre több, a közelben lakó ember sietett elő, akik azonban már nem tudtak segíteni a szerencsétlen mesteren, aki pár percig tartott kintlós után kiszervevett.

Farkas hirtelen rejtélyes halála nagy meglepetést keltett Magyarpécskán, annál is inkább, mert nem tartják kizártnak, hogy a hentesmester a legutóbb nagyarányban forgalomba került hamisított szesz áldozata lett. A csendőrség jelentésére az ügyészség elrendelte a vizsgálatot, amelynek eredményétől függ, hogy a holttestet felboncolják-e.

— Morgan a jóvátételi bizottságban. Newyorkból jelentik: A jóvátételi bizottságba az amerikai kormány Morgan bankárt delegálta, aminek rendkívül nagy fontosságot tulajdonítanak. Ez a delegálás azt mutatja, hogy azok a hírek, amelyek szerint Kellogg tiltakozni fog a Németországnak adandó kölcsön ellen, teljesen alaptalanok. Amerikában biztosra veszik a tárgyalások sikerét, Morgan jelenléte miatt.

TÁRCA.

Ej uchnem...

Ira: Somlyó Zoltán.

Már harmadik hete minden délután ott ül az előkelő belvárosi hotel halljában, ötórai tea-időben. Szemben a vörös brokáttal borított dobogóval, ahol az orosz jazz-banda muzsikált. Egészen új világ volt ez neki, aki budai kis márványpalotájából eddig alig mozdult ki, hacsak nem külföldi kéjutazásra. Amióta oly szenzációs előzmények után elvált az urától, egy komoly, hisztérikus kedélyhullámzásokra berendezkedni nem tudó üzletembertől, keveset hallottak róla. Nyilván visszavonult fogadóterméibe, amelyek a könnyenélő pesti ötezerből kiválasztottakkal teltek meg naponta, mert semmiéle botrányáról nem fecsegték abban a néhány uccában, amelyben a kicsi Pestben még ráérnek az ilyfajta fecsegésre.

Nem járt sehova. Pest kicsi volt neki, nagyon-nagyon otthon érezte magát benne. És az ilyen lelkek idegenek szerettek lenni ott, ahol vannak: az idegenség: maga az érdekesség. És mit ér minden, ha még érdekes se lehet egy asszony?! Aki ott kezdődik, hogy érdekes...

Ha mégis gyalogsétára indult, tíz lépésnyire utána kellett gurulnia a Váci-uccán a kis buldogg-Biucknak, amely mellett volt még egy Rolls-Royce-kocsija is s még egy vilány-utója, melynek karosszériája mögött régi barokkos divat szerint karbafont kezekkel beretvátképző lakái ültek.

Most ott ül nagy, internacionális levegőjű pesti hotel-hallban, délután félhétkor, az

aranystukkós menyezetről mélyen aláfüggő frész-szinű ámpolna fénye alatt. Csöpp-uzsonna-asztal mellett, egy mammut fotóiban, sziv-a-akra meztelenül hagyott hátával, olyan toalettkében, amelynek anyaga egy tízéves gyermeket sem takarna be teljesen. Ha megmozdult, mintha valami indiai köszöntős táncosnő forogna: mindkét karja a csuklótól a könyökéig tele volt aranykarikákkal. Harmadik hete ül itt minden délután, ebben az óriásöblű világoszöld párnaszékben és Semeliov Fedort bámulta, az orosz jazz vezetőjét. Nyulánk arany-szöke fiú volt, fájdalmasan férfias tekintetű, a szemében elnyomottan foszforszékált az élet mindenféle lángja, villogása. Kemény vállal grációzan rándultak meg a hegedűje ritmusaira és az orosz Khasa bő szövete egy cári gárdakapitányon se mutathatott volna imponálóbban.

Ezt a fiút nézte, hol önfeledten, hol meg szinte már tüntető erőszakossággal. Játsszani a férfakkal... — hiszen ehhez ő felülmuhatalanul értett... De most nem játékról volt szó. Belesülpedt ennek a szöke fiúnak a csudálatába és már a második hét vége óta belefáradt abba az ambiciójába, hogy ő legyen a meghódított. Itt már nem lehetett tovább fölényről beszélni. Meg akarta hódítani annak a sötét-fajú, karcsunyaku hegedűnek a tulajdonosát, aki az utóbbi napokban már, ugylátszott, fel-fogott néhány szikrát... Meg akarta magának szerezni ezt az ifjú orosz óriást, mint ahogy a léha férfiak egy nőt. Úzte, hajtotta a negyvenéves asszony lekésni nem akaró láza, az az akut szív- és vérgyulladás, amely oly sok színbe és bajba kergeti a nagyon ráérő asszonyokat...

Most következett a pillanat. Semeliov Fedor katonás mozdulattal odatoppant a pódium közepére, simán lecsüngő szöke haját elsimitotta a szeméről és szinte harsogva belekiáltotta a hall közönségébe:

— Ej uchnem!

A műsor következő száma volt az az „Ej uchnem“, a volgai hajósok dala, egy fájdalmas, elnyújtott jujokból összeorkestrizált orosz dal, egy igazi orosz dal, amelyet mindennap várva-várt az ötórai tea elegáns közönsége. Százféle nehéz parfüm zürzavara feküdt az idegekbe, a finom teás-service-ek halk zörgésében is idegbizsergető muzsika szólt. És a jazz játszani kezdte a sirva vágyakozó volgai hajósok dalát: az „ej uchnem“-et...

Ott ül, a végletekig felborzolt lelkével. Indián-vörös ajkai közt reszketett az ibolyaszopókájú cigaretta: nézte azt a szöke fejet, a vad erőt és elszánt akaratot rejtő kiálló arc-csontot, a hatalmas, tiszta homlokot, a szemek mélyárnyéku udvarát; a finom hosszú ujjakat, amelyek szinte becézve izgatják a hegedű húrjait... És hallgatta a mélyzengésű, bánatosan panaszló orosz dalt, amelyhez nem kell művészet, mert mindennél művészebb: emberien sikoltó...

Amikor vége volt a dalnak, önkéntelenül tapsra ütötte a tenyerét. Szinte megzavarva tekintettek feléje a szemek. Itt, ebben az elegáns „lokál“-ban nem szokás és nem illő dolog a taps. Bele is pirult enyhén és amikor észrevette, hogy a szöke orosz is fejéje fordul és némi csudálkozással, de el nem titkolt hálával mosolyog rá, az enyhe pirosság skarlát fátóvilá lett az arcán. Minden raffináltsága, finom romlottsága mellett is hirtelen lám-

Az orosz javaslat a román parlament előtt

Mironescu külügyminiszter ismerteti a lengyel—orosz jegyzékváltás történetét. — Románia nem akar háborút. — Eles szóharc Madgearu és Duca között. — Felülvizsgálják a köztisztviselők jövedelmeit.

Az Ipar- és Kereskedelmi Kamarákról szóló törvény a szenátus előtt

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának telefonjelentése.) A karácsonyi kéthetes szünet után ma tartotta a kamara első ülését. Craciun Eugén kérdést intéz a kormányhoz a Kellogg-paktum és az orosz-lengyel vita ügyében. Mironescu külügyminiszter azonnal válaszol az interpellációra. Kijelenti, hogy kitűzött célja, hogy a parlament tagjait, valamint a közvéleményt állandóan tájékoztassa a külügyi problémákról. Ezért rendszeresen összehívja a külügyi bizottságot, a közvélemény tájékoztatása céljából pedig vagy ő, vagy Gafencu külügyi államtitkár fog nyilatkozni a napirenden levő problémákról.

Mikor a parlament legutóbb szünetelt és ezen idő alatt Oroszország Lengyelországhoz jegyzéket intézett, akkor is a sajtó útján ismertette a kérdést. Ismerteti ezután az orosz jegyzéket, a lengyel választ, valamint a román—lengyel jegyzékváltás történetét. Kijelenti, hogy nem közölheti egyelőre a Lengyelországhoz intézett román jegyzék tartalmát, mert a kérdés még nincs bezárva, annyit azonban kijelenthet, hogy Lengyelország igen kedvezően fogadta Románia választát, amely a szolidaritáson alapul. Egyben közölheti azt is, hogy az a válasz, amelyet Lengyelország az orosz javaslatra adott, teljesen fedi a román kormány álláspontját is.

Romániának nincsen szüksége arra, hogy egy olyan jegyzékre válaszoljon, amelyet nem hozzá intéztek.

Az oroszok által Lengyelországnak tett javaslatok szerint a Románia és Oroszország között fennálló vitás kérdések az eddigi stádiumban maradnak, még az esetben is, ha Románia aláírja a Kellogg-paktumot, illetve az erre szolgáló jegyzőkönyvet.

Románia rövid időn belül ratifikálja a Kellogg-paktumot. Emlékezteti a külügyminiszter a parlamentet arra, hogy az összes aláíró államok bizonyos fenntartással fogadták el a paktumot és épen a legtöbb fenntartással

paláz fogta el. Egyszerre csak nem tudott mit kezdeni a karjaival, pisze orrocskáival, se-lyemharisnyás térdével. Izegni-mozogni kezdett helyén. Teljesen eibüvölve az orosz daltól, az orosz khasától, a fiu oroszos lakkesz-májától, már nem itt ült, a pesti hotel ötórás tömegtáncánál, hanem ott repült a Volga-partján, kis csengős trojkában, a hómezők felett, bő orosz bunda belében — övle, a szöke oroszral...

De már meglegedett volna a szöke orosz-szal itt Pesten is, az ő Buick-kocsijában, vagy a palotájának kis rózsaszín szalonjában is, a kandalló márványkönyöklője mellett, meghitt beszélgetésben. Ohó! — oda kell őt kapnia! Miért ne kaphatná oda! Egy ilyen, pénzért nyilvános helyen muzsikáló szegény hazátlan orosz kölyköt! Ünühet, ha odajut! És — egy pillanat... Szemét szurósan az oroszra szegezte és pici arany cigarettatárcáját a szönyegre ejtette, leplezetten fellúnósággal. Érdekes: csak az orosz vette észre. Azonnal oda is szaladt az elegáns frakkos pincérhez és a fiúhoz hajolt. A pincér sima előzőkenységgel ott termett és fölemelte a szönyegről az arany tárcát. De ettől aztán megbicsakolta magát. Most már oda kell kapnia magához ezt a fiút! Percnyi türelmet kért a pincértől, csöpp névjegyet vett elő és ráírta: „Ma este kilenckor várom a palotámban, de így, ebben az orosz ruhában jöjjön, várom.“ A névjegyet beletette az aranytárcába és odaküldte az oroszoknak. Aztán fizetett és már nyugodt főtartással kiment a hallból, beléperdült az autójába és haza.

Rádiókönyvek

Sándor Ferencnél, megveházzal szemben.

Oroszország élt.

Ha Románia a szovjetek által Lengyelországhoz intézett jegyzék alapján csatlakozna a paktumhoz, az olyan látszatot keltene, mintha Románia elfogadná az orosz fenntartásokat, amelyeket sohasem tehet magáévá.

Románia folytatni akarja a szövetségesek békepolitikáját — mondotta a külügyminiszter — és hajlandó

az érvényben levő békeszerződések alapján minden olyan paktumhoz csatlakozni, amely a jelenlegi béke fenntartását biztosítja. Románia sohasem támad, mert semmitsem vár a háborútól, hanem mindent a békétől.

Hü marad a béke szép eszményéhez s azt minden körülmények között szolgálni kívánja. (Lelkes taps.)

Craciun meglegedve fogadja a választ, amely Románia pacifista politikáját hangsúlyozza. Ezután Radulescu kijelenti, hogy az ellenzék tendenciózus kampányt folytat a kormány ellen az adók felemelése miatt. Madgearu megállapítja, hogy a liberálisok épen olyan kétszínűek, mint voltak tíz évvel ezelőtt. Ami az adók emelését illeti, az fatális következménye a liberálisok pusztító kor-

Kérelmes rendcsinálás Jugoszláviában

Kicsérélik a hanyag képviselőket. Vizsgálat indul a panamista miniszterek ellen

(Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójának távirata.) Az új kormány erélyes tempóban folytatja a rendcsinálást. Zsifkovics tábornok, miniszterelnök körrendeletet küldött a főispánokhoz, akiket utasított, hogy tizenöt nap alatt tegyenek konkrét javaslatot a hanyag tisztviselők kicsérélése ügyében. A kormány a mai napon felfüggesztette állásából Sztankovicsot, az erdőügyi minisztérium vezérigazgatóját, aki súlyos visszaéléseket követett el. Sztankovics többszáz millióval károsította

Elrendelték a csődöt a Danubia-biztosító ellen.

Négy beérkezett csődkérvény alapján határozott a temesvári törvényszék.

(Timisoara, január 14.) A timisoarai törvényszék Fehér—Matei-tanácsa, mint csődbíróság most foglalkozott a Danubia biztosítótársaság ellen benyújtott 4 csődkérvénnyel. Jovescu Triifu és Popescu Mária facsádi lakosok Kriván Gyula dr. timisoarai ügyvéd után adták be csődkérvényüket, amelyet még újév előtt részletesen ismertettünk lapunkban. Jovescu és Popescuné szintén a Danubia áldozatai közé tartoznak, akik pontosan fizették a biztosításért járó díjat, de amikor a biztosított személyek elhunytak, hiába jelentkeztek a társaságnál a biztosítási összeg felvételéért. Mind a ketten külön-külön száz—százezer lejre biztosították hozzátartozóikat. A csődkérvényhez Schmitz Ferenc dr. is csatlakozott, aki egy másik beadványban Friedenam Ferenc pécskai lakos nevében kérte a csőd megnyitását a Danubia ellen, mert a biztosítótársaság nem fizette ki ügyfelének az eedékes ötvenezer lejes biztosítási összeget. A negyedik csődkérelmessel a Cartea Romaneasca nyomda fordult a bírósághoz, mivel a biztosítótársaság a nyomdában nagymennyiségű nyomtatványokat rendelt meg, melyek árával még legnagyobb részt tartozik.

A Danubia képviselőiben Löffler Géza dr. és Nistor Demeter dr. jelent meg, akik elismerték

Köhögés, rekedtség, melltájás, tüdőcsucs-hurut leghatásosabb ellenszere a
PANTUSSIN SIRUP

mely legjobban szünteti a tüdő és gégehurutot, köhögést, melltájást. Orvosi szaktekintélyek javasolják. Egy üveg ára 95 lej.

Dr. Földes gyógyszerész Arad.

Zseborák, ebresztő órák, szalon-, fali-, inga-, irodai és üzemi órák, ugyszintén ékszőrek a legolcsóbb árak mellett.

CSÁKY-cégnél

Arad, a Lutheránus templommal szemben.
(Óra-ékesítést, ékszerkészítést pontosan eszközöl.)

mányzásának. Duca kijelenti, hogy Madgearu téved, ha azt hiszi, hogy az ő minisztersége nem fog alkalmat adni a kritikára. Madgearu újból felszólal és rámutat arra, hogy különösen pénzügyi téren folytat az ellenzék rágalmozó hadjáratot a kormány ellen, a legmagasabb tisztviselőtől a legkisebb agensig. Megállapítja, hogy elkészül rövidesen

az a törvényjavaslat, amely felülvizsgálja a köztisztviselők összes jövedelmeit, akár honnan is származnak.

A kamara ezután áttér a feirati vitára.

Ghelvegeanu a liberálisokat támadja és konstatálja, hogy a nemzeti-parasztpárt az alkotmány szellemében és a nép akaratából jutott kormányra. Rámutat arra, hogy a néppárt teljes bomlásnak indult, Iorga már csak önmagát képviseli. Seicaru közbeszólás formájában kijelenti, hogy a liberálisok csak akkor mutatták meg az ország pénzügyi fekélyeit, amikor a kölcsöntárgyalások megindultak. A liberálisok mai helyzetüket egyedül Bratianu Vintilának köszönhetik. Ghelvegeanu elfogadja a feirati javaslatot.

A szenátus mai ülésén Madgearu betervezte a kereskedelmi és iparkamarák reorganizációjáról szóló törvényjavaslatot. Az ülés folyik.

meg az államot. Valószínű, hogy a volt erdőügyi miniszterek ellen szintén vizsgálat indul meg.

Ma újabb kinevezések történtek. A király rendeletet adott ki, amelyben a helyettes külügyminiszteri tiszttel Costa kumanudi polgármestert bízta meg, akit egyben postaügyi miniszterrel is kinevezett. A kereskedelemügyi miniszter dr. Mazuranovics zágrábi ügyvéd lett.

a tartozásokat és magának a biztosítótársaságnak a nevében is kérték a csőd megnyitását. A bíróság erre elrendelte a csődöt és tömeggondnokul Babos Simon dr. timisoarai ügyvédet, helyettesévé pedig Vágó István dr. timisoarai ügyvédet nevezte ki. A követelések bejelentésének határideje február 23-ika. Az igazoló tárgyalás február 28-án, a csőd-választmány megalakulása pedig március 7-én lesz.

Orska Mária tragédiája.

A nagy művésznő idegeit megrágtá a morfium.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójának távirata.) Széles körben keltett részvétet Orska Mária, a világhírű színésznő tragédiája. Orskát — mint az Aradi Közlöny megírta — a tulni morfinista szanatóriumba szállították, miután idegei a tulságos morfiumélvezet következtében teljesen megroppantak. A művésznő még a háború folyamán szokott rá erre a veszedelmes méregre, amely miatt elvált első férjétől, Bleichröder bárótól. A múlt évben már olyan állapotban volt, hogy bucsut kellett mondania a színpadnak. A tulni szanatóriumba vonult. A múlt év szeptemberében azonban megjavult az állapota és önként jelentkezett Wenzler-nél, a bécsi Kammerspiel igazgatójánál szereplésre.

Most Budapesten akart vendégszerepelni. Hétfőn megjelent a színházban a budapesti darabok próbáján és előadás közben hirtelen elaludt, úgy, hogy csak az orvosok tudták felébreszteni. Másnap megismétlődött az előző jelenet. Hazavitték és otthon dührohhamokat kapott, mindent tört, zuzott lakásában. Az orvosok hamarosan megállapították a morfium tulságis élvezete következtében előállott idegösszeroppanást. S Orska Mária csütörtök óta ismét a tulni szanatórium lakója.

„Franco Romana“ Általános Biztosító R. T.

Alapítke és tartalékok 1927. év végén **Lej 81,571.087-29**

A sorsolások X-ik sorsolása alkalmával az alanti kötvények lettek kisorsolva és azonnal kifizetve:

54197 Iulia M. Dumitrescu, Pitesti	Lej 20.000.—
54441 Pap Aurel, Campeni	Lej 20.000.—
	Lej 40.000.—
	Lej 710.000.—
	Összesen Lej 750.000.—

eddig 9 huzás alkalmával kisorsolva és azonnal kifizetve

381

Ajánlja havonkénti sorsolással egybekötött életbiztosításait, mely sorsoláson kívül halálesetre és elérésre szól. Biztosítható 20.000.— Lejtől 100.000.— Lej összegig. Aradi főköltőzet Acsev palota földszint

„Ha Tukát becsukták, Hodzsát fel kellene akasztani“

— **Benesék egész sajtókolosszust alapítottak Európában.** —

Prágából jelentik: Ismeretes, hogy az agrárpárt megszakított minden összeköttetést a nemzeti-szociálistákkal és Benessel. A lapok szerint most a néppárt vezérével is megszakítják a kapcsolatot, a Szlovákban megjelent röpiratért, amelyet Srobak volt miniszter írt. Ebben a következőket mondja:

— Nem kellene-e Hodzsának is fogházban ülni, aki budapesti követ korábban elárulta a felvidéket? Ha Tukát becsukták akkor Hodzsát fel kellene akasztani.

A Venkov Benesék lapvásárlásairól vezércikkhez. Megállapítja, hogy egész sajtókolosszust alapítottak az adózó polgárok pénzén. Ebből tartják fenn a Narodni Ozvozojeint, a brünni Lidova Novityt, a Cesko Szlovot, a Pravít, a tót Lidust, a Prager Tageblattot és egy párisi lapot. Az események megmutatták azt is, — írja a lap — hogy a szociáldemokrata sajtó szintén Benes befolyásában van.

Kétszáz csinos fiatalurai felütetett egy művész

— **Ötletes reklámtrükk, amely miatt botrányba fulladt egy berlini hangverseny.** —

(Berlin, január 14.) A filharmonikusok tegnap esti koncertje kinos botrányba fulladt. Tegnap este lépett fel Berlinben először, mint dirigens Lize Marie Mayer bécsi karmesternő. A szünet után kétszáz szmokingos fiatalember olyan borzalmas tüntetést rendezett a művész ellen, hogy a közönség két pártra szakadt és a hangversenyből véres verekedés lett. A karmesternő elájult, úgy, hogy fel kellett locsolni. Mikor az előhívott rendőrség nagynehezen rendet teremtett, egy szmokingos fiatalember felállt a székre és a következőkkel magyarázta meg a kinos botránynak az okát:

Néhány nappal ezelőtt, jelíges apróhirdetés jelent meg a berlini lapokban, mely szerint egy fiatal bécsi özvegy, aki egy dúsgazdag berlini gyárosnak a leánya, csinos fiatalember barátságát keresi, minden költséget ő fedez. Erre az apróhirdetésre nagyon sokan jelentkeztek, és az összes jelentkezők, mintegy kétszázán nyomban kaptak a dúsgazdag fiatal

özvegytől egy-egy válaszlevélkét, amelyben az állott, hogy este tizenegy órakor a filharmonikusok koncertjén fog az illető csinos fiatalemberrel megismerkedni, fekete selyemruha lesz rajta és egy rózsát fog tartani a kezében és az első sorban fog ülni. Valamennyi fiatalember ugyanazt a szövegű levelet kapta, a kézírás is ugyanaz volt, csak az aláírás volt mindegyikén más és más.

A csinos, gazdag fiatal özvegyre vágyakozó fiatalember, a kétszázak, megtöltötték az első sorokat és várták, hogy a levél szerint szünet közben megjelenik a fekete selyemruhás nő a fehér rózsával. Ez azonban nem történt meg. A fiatalemberek közül néhányan ismerték egymást, előkerültek a zsebekből a rózsaszínű levelek, hamarosan kiderült, hogy kétszáz csinos fiatal ur amerikai reklámtrükknek lett az áldozata, vagyis a bécsi karmesternő ehhez a módhoz folyamodott, hogy hangversenyének a sikerét biztosítsa.

TELEFON 70. ERZSEKET SLAGENMOZGO TELEFON 70.
 Premier! Ma d. u. 8, 7 és 9 órakor A legnagyobb filmalkotás!
Ramon Novarro: „Diákherceg“ (alt Heidelberg)
 Román, magyar, német felirat.
 Visszajön! „ORLOW“, nagy operett, Petrovich-al.

Kaufmanné és a boxbajnok.

Elfogták Berlin hírhedt kerítőnőjét, aki a világváros legelegánsabb negyedében folytatta üzleleit.

(Berlin, január 14.) A berlini rendőrség tegnap egy razzia alkalmával a potsdami téren rendkívül jó fogást csinált. Letartóztatták Jeanette Kaufmann, akit a berlini rendőrség már régóta keres. A rendőrség a potsdami téren levő kávéházakban tartotta a razzit és a negyven esztendőes Kaufmannét, miután nem tudta magát igazolni, a rendőrigazgatóságra vitték, ahol

rövid vizsgálat után azonosságát megállapították.

Kaufmanné Berlinben igen jól ismert. Nagystílű kerítőnő és rendkívül kiterjedt „vevőkörrel“ rendelkezett.

akik a legjobb társadalmi körök férfaitól kerültek ki.

Kaufmanné már hosszabb idő óta ismeretseget közvetlenül fizetőképes idősebb urak s fiatal lányok között. Az összejövetelek rendszerint igen mondain keretben történtek.

Berlin legelegánsabb negyedében, a Bajor-tér közelében volt Kaufmanné szalonja.

Itt ugynevezett délutáni teákat tartott, amelyeket Kaufmanné társasága fölötté kedvelt.

Az ilyen összejövetelek alkalmával hozta össze a meghívott férfiakat a fiatal leányokkal, majd a párok a lakás kis szobáiba távoztak.

Rendszerint olyan férfiak voltak Kaufmanné legjobb „kundschaftjai“, akik a vidék tapasztalatlanságából néhány napra vagy hétre Berlinbe jöttek szórakozni és

lehetőleg gyorsan és kényelmesen nagyszerű kalandok után áhitoztak.

Kaufmannének egy boxbajnok volt a szerelmese, aki mint Kaufmanné nagyszerű védelmezője szerepelt. A rendőrség azonban figyelmessé lett Kaufmanné üzleimre. Az asszony tudomást vett arról, hogy a rendőrség utána nyomoz és közvetlenül letartóztatása előtt megszökött lakásáról. Ámbar eddig is Berlinben tartózkodott, a rendőrség nem tudta megtalálni, míg tegnap utolérte a végzete.

— Merénylet egy cári tisztből lett vörös tábornok ellen. Moszkvából jelentik: Szasztoc volt cári tábornokot, aki később a vörösök szolgálatába lépett, lakása ablakán keresztül agyonlőtték. Azt hiszik, hogy a cárizmus egy híve gyilkolta meg, hogy megbosszulja a tábornok árulását.

Irodalom és művészet

„Az utolsó Verebély-lány“

(Drégely Gábor „A kisasszony férje“ című vigjátéka nyomán készült Harmath Imre—Ábrahám Pál operettbemutató az aradi színházban.)

A Don Juan neve alatt színlelt állházasság trükkjével végül is az oltár elé hajszolt nőcsábász képviselő ur körüli mese Drégely Gábor „A kisasszony férje“ című vigjátékában egyszer már sikert aratott. Operettben való vendégszereplése is éppoly sikertült, sőt — ha lehet mondani — becsesebb is, mert a meséje olyan remek muzsikával karöltve lép elénk az operettváltozatában: „Az utolsó Verebély-lány“-ban, amely már abból a szempontból is értékes, hogy teljesen a mai „nívó“-hoz simulva, komplikációmentesen, sőt komolyabb számaiban, keringőiben is könnyedén, fiúlbeműszóan áraszt felénk, akár két operetre is elégenő, egész melódiarokományt.

Ábrahám Pál — a Fővárosi Operettszínház karnagya — sürített össze, vagy éppen ellenkezőleg hígított fel mindent az amerikai slágerfoszlányok adaptálásától a magyar népdal egyes motívumainak kölcsönkéréséig az utolsó Verebély-lányban: fölényes gesztussal, nem titkolva a forrást, sőt néha a szövegben egyenesen rávezetve a közönséget arra, hogy például a „Kinek a pék, kinek a pékné“ nótá honnan indult el, hogy a „Három bokor saláta“ ropogós magyarosságánál időzőlje népdal ismerőseit. De ez isten'uccse nem zerkovitzibain, mert Ábrahámnak minden átplántált hangja mellé odasorakozik eredetisége, invenciója s a keverék ötletes felhasználó képessége.

Drégely Gábor emlékezetes vigjátékának frissességét az átdolgozó Harmath Imre megőrizte, az operett keretébe két új figurát ültetett, az egész operettet egyéni humorának színeivel öltöztette föl s Ábrahám muzsikájával remekül harmonizáló versszövegeket írt. Korrekt szöveg — sikere még a vigjátékban kipróbált, nagyszerű muzsika — Ábrahám kitűnősége még a Zenebonából ismert, amelynek zeneszámaiból a legjobbak Ábrahám kompozíciói s így mindent egybevetve ismét pompás, sikerteremtő operett került a színtársulat máisorára.

A nagy operetteknek kijáró dísszel, gondadal is — ennek megfelelően komoly, meleg sikerrel — hozta ki a társulat ezt az operettet is. A színpadok szépek, izlésesek s maga az előadás magán viseli azt a jelleget, hogy lelkiismeretes felkészültség előzte meg a premiért, amelynek középpontjában kétségtelen a ragyogóan öltözködő, egymásután szebbnél szebb toalettkeben pompázó, decens eszközökkel hódító Viola Margit állott. Annyi jelentőséget adott az egyformán énekes és játékos címszerepnek, hogy ez a szerepe méltán a nagyszerű alakításai között is első helyen áll. Minden jelenetben kedvességének, egyéni varázsának új színe csillogott s a tapsok jelentős hányadát ő aratta le.

Sárka friss, eleven, kedves figurája Kertész Mancsi vidámságában, közvetlenségében kapott szinte életet, az ő nagyszerű toalettjei is figyelmet érdemelnek. Meglepetésként hatott az ugyancsak izléses ruhákkal feltűnő keltő Gál Piri operettre való átruccanása. Beleélté magát, ebbe a légkörbe is, emellett bebizonyította, hogy ügyes táncos lehet a naiva is. Dancs Ica egy énekszám s kis szerep néhány szaván át is üde és kedves s Szepessy Edith, az utolsó Verebély, jól harmonizált a kerettel.

Galetta Ferenc a gondos rendezésen kívül a nőhódító Dorozsmay alakjának kitűnő tolmácsolásával is dicséretreméltó. Ezernyi trükk humor, derü tette értéké az operett-figurát, amelyet ifj. Szendrey Misi oldott meg állandó derűltség kíséretében. Győző Aliréd Wallakeőwyvé magyarosodott Wallerstein tartalékos hadnagya éppoly józsi, kedélyes, valódi győzői humorban itatott pompás figura, mint annak idején, a Tatárjárásban az alak kufforrása.

Horváth László elegáns modorban vett Gáthy Pál alakításával szintén megtalál-

Revoiveres rablótámadás egy aradi tisztviselő ellen. Az ismeretlen ismerős. — Revolver, mint zálogtárgy. — Izgalmas jelenet az ablakpárkányon. — A rabló elmenekül.

(Arad, január 14.) Fantasztikus és izgalmas rablókalandot élt át az éjszaka folyamán egy aradi tisztviselő, akit lakásában egy revolveres rablótámadó arra akart kényszeríteni, hogy adja át minden pénzét. A fiatalember lélekjelenlétének tulajdonítható csupán, hogy a kalandnak nem lett katasztrófális következménye. A különös esetnek előzményei egy héttel ezelőttre nyúlnak vissza. Vizvári Béla Mossóczy-telepi kereskedőhöz, akinek üzlete slakása a str. Elena 10—12. sz. házban van, az elmúlt héten, amikor épen be akarta csukni üzletét, belépett hozzá egy fiatalember, aki azt mondta, hogy Pitinri Sándornak hívják, petrosani-i bányatisztviselő és még Petrososaniból jól ismeri Vizvárit. A kereskedő, ki tényleg hosszabb ideig tartózkodott a bányavárosban, úgy emlékezett, hogy ismeri a fiatalembert, aki elpanaszolta, hogy a vonaton ellopott tárcáját és most pénz nélkül áll Aradon. Arra kérte Vizvárit, hogy adjon neki kölcsön hatszáz lejt. A beszélgetésnél jelen volt Nyiri Mihály magántisztviselő is, aki közeli rokona Vizvárinak. A kereskedőnél épen nem volt pénz és megkérte Nyirit, hogy adja át a kért hatszáz lejt. Nyiri készséggel rendezésre bocsátotta a bányatisztviselőnek a kért összeget, aki zálogul egy Browning-pisztolyt hagyott ott, de előzőleg kiszedte belőle a töltényeket.

A bányatisztviselő, azt ígérte, hogy a pénzt szombat este fogja visszajuttatni. Tegnap este kilenc óra tájban, Pitinri tényleg beállított Vizváriékhoz, akinél vendégek voltak. Rövid ottartózkodás után eltávozott és távozása előtt fülébe sugta a jelenlevő Nyirinek, hogy elhozta a pénzt, de a vendégek előtt nem akarja átadni. Megígérte, hogy később visszatér. A vendégek elmentek, elcsendesedett a házban és éjjel egy óraker megzörgették az egyik uccai ablakot. A szobában alvó Nyiri Mihály felébredt és az ablakhoz sietett, kinyitotta. Ott állt az uccán Pitinri Sándor.

— Elhoztam a pénzt, kérem a revolvért — szökött Nyirinek.

Nyiri kiadta az ablakon a revolvért és az állítólagos bányatisztviselő, nem nyújtotta cserébe vissza a pénzt, hanem gyorsan megöltö-

tötte a browningot, felugrott az ablakra s a revolver csövét Nyiri homlokának szegezte.

— Add ide minden pénzedet! — kiáltott rá — különben agyonlőlek!

Nyiri az első pillanatban megdöbönt a váratlan támadástól, azután azt válaszolta, hogy azonnal kiveszi kabátjából tárcáját, de ezért vissza kell menni a szobába. A támadó egy pillanatra sem eresztette le revolverét, hanem erélyes hangon rászólt Nyirire:

— Siess és ne próbáld menekülni, mert megöllek!

Nyiri visszament a szobába, közben pedig támadója revolverét előrszegezve, elhelyezkedett az ablakpárkányon. Az ucca csöndes volt, senki sem járt arra, aki megakadályozhatta volna a vakmerő rablótámadást. Koromsötétség volt a szobában és ennek köszönhette Nyiri menekülését. Amint visszatért a szobába, hirtelen földrevetette magát, az aítóhoz kuszott és kiosont rajta. Felköltötte Vizvárit, aki elrohant a negyedik kerületi rendőrségre. A rendőrségtől nyomban két detektívet és négy rendőrt küldtek a helyszínre.

Érdekes, hogy a rablótámadó még akkor is a ház előtt várakozott. De amint a rendőroket észrevette, futásnak eredt és a vasuti sínek felé vette útját. A detektívek és a rendőroök utána rohantak. A menekülőnek szerencséje volt. Abban a pillanatban, amikor a sínek közé ért, egy tehervonat robotott be az aradi pályaudvarra. A rablótámadónak sikerült a tehervonat előtt a másik oldalra átmenekülni, üldözői azonban visszamaradtak és meg kellett várniok, amíg a számos kocsiból álló tehervonat elmegy előttük. Amikor ismét szabad terük nyílt az üldözésre, a menekülőnek már nyoma veszett. Egész éjszaka kutatnak utána a külvárosi korcsmákban, de nem sikerült megtalálni. A nyomozás a legnagyobb eréllyel folyik tovább a revolveres rablótámadó után. A rendőrség táviratilag kérdést intézett a petrosani-i rendőrséghez, hogy ismernek-e ott egy Pitinri Sándor nevű bányatisztviselőt. Az a gyanu, hogy az elmenekült ember egy veszedelmes betörőhanda tagja, aki álnevet használt.

Gyermek és felnőtt

legszívesebben veszi a jóízű

KOPROL

csokoládéhashajtót.

Ingyen mintát készséggel küld

„Gea“-Kramer R.-T. Laboratorium,
Timişoara.

utolsó Verebély-lány muzsikában, a Kiszaszony férjéből ártt szövegben, a kiállításban, az előadásban, egy szóval mindenben fölött van még az Eltörött a hegedüm-nek is, s most már az aradi közönség előtt is teljesen érthető a pesti elementáris siker, amely 100 en suite előadásban jelentkezett a magyar fővárosban. Mert Abrahám Pál annyi dallambőséget ad az operettben, amelyre már hosszú idők óta nem volt példa. Levendula száll, Sári mama ugy sem lesz a Sárából, Huszonnyolcas baka vagyok én, Máj dárling, Ó te ojtifül, stb. egytől-egyig slágerszámok, amelyek ott zsongnak még hosszú ideig a fülben, miután fölemelkedtünk a bársonyszékből. Harmath Imre rég nem volt annyira szellemes, mint a Drégely-vigjáték jelen operettizálásában és minden jelenetében van jókedv, vigság, humor. Az operett mindeme kitünőségeihez fővárosi jellegű előadás járul. Galetta ötletdus rendezésében a pompás Viola Margit, a csupa élet Kertész Manci, Gaál Piri, Szepessy Edith, Dancs Ica, a férfias, elegáns Galetta, a humor árasztó ifj. Szendrey, a tiszta kedélyességet nyújtó Gyöző, a nagyszerű Horváth, s Földes, meg Kun, abszolút kifogástalan alakításokkal emelik az előadás értékét és teremtik meg a sikert, amely minden bizonytalanságon is sorozatos, zsúfolt házakban fogja kasszadarrá érlelni „Az utolsó Verebély-lány“-t. Mai, második előadására csak mérsékelt számú jegyek kaphatók. Kerülje el a tolongást, váltsa meg jegyét már szerdára.

* Csütörtökön és pénteken délután mérsékelt árakkal két remek operett. Első nap: A régi nyár, másodnap: az Eltörött a hegedüm. Premier-szereposztás. Pompás előadás. Mérsékelt helyárak.

A szociáldemokraták erélyes harcot kezdenek a kormány adópolitikája ellen.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának távirata.) A szociáldemokrata-párt tegnap az adóemelések ügyében népgyűlést tartott. Popescu Ioan elnök román, Ujhelyi Ferenc pedig magyar nyelven mondtak megnyitót és bevezető szavakban élesen állásfoglaltak a kormány adópolitikájával szemben.

A népgyűlés tulajdonképeni szónokai: Urzica György és Ehrenfeld Béla az állam költségvetés adataival igyekeztek bizonyítani, hogy a kormány a felemelt adókkal legérzékenyebben a szegény munkásosztályt sújtja. Több felszólalás után egyhangulag megszavazták a határozati javaslatot, amellyel erélyes hangon tiltakozik az adók felemelése ellen, követeli az adómentes létminimum felemelését és utasítja a szociáldemokrata-párt parlamenti frakcióját, hogy a legerélyesebb harcot folytassa a kormány adópolitikája ellen.

APOLLO

PREMIER!

Ma, kedden 5, 7 és 9-kor

MONTI BANKS
Nászut akadályokkal

(ÉVA ALVÁJA) kacsagtató vígjáték.

URANIA

BANKY VILMA és RONALD COLMAN

slágerfilmje:

A szerelem lángjai

ta az operettstílust. Földes Mihály, Kun Dezső, valamint kisebb szerepekben Honi Piri, F. Kovács Piri, Csutina Ferenc egészítik ki azt az együttest, amely ma este, taps, meleg premierest keretében vitte hatalmas, maradandó sikerre a társulatnak ezt a kétségtelenül új slágerdarabját. (s—ó.)

* Az aradi színház heti műsora. Kedd: Az utolsó Verebély-lány (operett, A. bérlet.) Szerda: Az utolsó Verebély-lány (operett, B. bérlet.) Csütörtök délután 4 óraker: A régi nyár (operett, mérsékelt helyárakkal.) Este: Román előadás. Péntek délután 4 óraker: Eltörött a hegedüm (operett, mérsékelt helyárakkal.) Este román előadás.

* Pesti színházak heti műsora. Budapestről jelentik: A budapesti színházak heti műsora a következő: Vígyszínház. Kedd, szombat, (huszonötödösör): Ne válnunk el! Szerda: Beszterce ostroma (először.) Csütörtök, péntek, vasárnap este, hétfő: Beszterce ostroma. Vasárnap délután: Mary Dugan bűnpöre. — Magyar Színház. Egész héten minden este: Ida regénye. — Belvárosi Színház. Egész héten minden este: Én és a humor. Vasárnap délután: Szegény lányt nem lehet elvenni. — Városi Színház. Kedd, csütörtök, szombat, vasárnap este: Párisi divat Szerda: Rigoletto (Alpár Gitta vendégfelléptével; D. bérlet.) Péntek: A denevér (Alpár Gitta vendégfelléptével; B. bérlet.) Vasárnap délután: A régi nyár. — Király Színház. Egész héten minden este: A csikagótló hercegnő. Vasárnap délelőtt: Az ötszáz éves magyar dal (Fedák Sári hangversenye); vasárnap délután: Eltörött a hegedüm. — Fővárosi Operettszínház. Egész héten minden este: Miss Amerika. Vasárnap délután: Az utolsó Verebély-lány. — Új Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután (kedden szá-

zadszor): Tüzek az éjszakában. — Andrássy-utí Színház. Egész héten minden este: Békefii konferál: A fehér báva (Simonyi Mária, Rózsahegyi, Cselényi); Az arvakönnyvezető előtt (Kabos, Kókény); Braun ki lesz csapva (Vaszary-Peti); A kaland. Békefii-tréfa: Az első éjszaka; Kozmetika; Aukció; Radó Sándor; Revüképek; Jazz-band. (Kezdete 9 óraker, vasárnap délután 4 óraker.) — Terézkerületi Színház. Egész héten minden este: Fedák Sári, Nagy Endre, Salamon Béla, Raina Alice; (Kezdete fél 9-kor. Minden vasárnap délután fél 4 óraker igazi gyermekszínház.) — Royal Orfeum. Egész héten minden este: Start (Márkus-Békefii revüje); Nina Payne; Academy Girls; Lysia et Gertys; Bolgaroffis; Butke and Head; Gerdon; Salerno; Helta Hinsler; 2 Glovers; Békefii, Dénes Oszkár, Horváth Böske, Rott Ferenc, Dezsőffy László, Tubay Nusi, Bellák Miklós, Palotay Erzsébet, Lóránd Ila, Sárosy, Rolkó stb. stb. (Kezdete 8 óraker, vasár- és ünnepnap délután fél 4 óraker.)

* A Minorita Kulturházban vasárnap este Kalivoda Olga hangversenyekesnö és Lesztján József, a Batthyány-könyvtár igazgatója tart előadást.

* A zsidó ifjusági kulturkör értesíti tagjait, hogy folyó hó 16-ikán, szerdán este 9 óraker a zsidó elemi iskola dísztermében dr. Déznay Viktor, a temesvári liceum volt igazgatója, tart aktuális irodalmi előadást, amelyen minden érdeklődőt szívesen lát a vezetőség.

* Az utolsó Verebély-lány premierje hatalmas lelkesedéssel folyt le tegnap este; a siker teljesen felülmultha az Eltörött a hegedüm emlékezetes nagy sikerét. Pedig ez az operett egymásután ment 13 hatalmas ház előtt. De az

H I R E K.

Adél meg a rádió.

Adél, akiről most itt szó lesz, nem valami nagyvilági dáma, vagy démon, noha a neve ilyesmire enged következtetni, hanem egy egyszerű leány. Szobaccai pozíciót tölt be helyrén és csinosan, amint az illő, Mihulin Miklósnál, a Gíba Birta leányliceum igazgatójának családjánál. Mihulin direktor ur viszont modern ember, aki szeret haladni a korral és ép ezért most, hogy beült a nagy szabadság az ösvonalakon, kapta magát: szerzett egy rádióengedélyt, az engedélyhez pedig vett egy jól működő, 4 lámpás készüléket.

Nagy volt az öröm a házban, amikor egy este megszólalt a csodamasina, aminek élvezete elől oly sokáig el voltunk tiltva, mi szegény idevaló halandók, a jó isten tudja, hogy miért. Bécsi operett, pesti zene, milánói opera, londoni jazz csengett-bongott Mihulinék lakásában és az egész család szélesre derült arccal ülte körül a rádiót. Persze: Adél, a nagyon rendes háztartási alkalmazott sem hiányozhatott erről a családi ünnepségről. Ovatos, cicai ravaszsággal gazdája háta mögé húzódott és onnan figyelte, mily fúrangos csavarintásokat végez Mihulin direktor ur a különböző fogantatásokon, amik nyomán kellemetes melódiák, vagy éktelen tyú-tyúzások törtek elő a hangszóróból. Nagy sikere volt a rádióknak Mihulinékénál is. Még éjfél után is tartott a nagyszabású koncert.

Ma délelőtt a szokottnál korábban tért haza az iskolából Mihulin direktor. Amint belépett az előszobába, szokatlan hangzavar ütötte meg fülét. Csattogó jazzmuzsika, saxofonbugás szűrődött ki az ebédlőből, sőt bizonyos ritmikus csoszogás is hallatszott hozzá.

— Uristen — álmélkodott el magában az igazgató — ki bálozik nálam ezekben a józan délelőtti órákban?

Halkan megnyomta a kilincset és — amint a költő mondá — szó benakadt, lélegzet megszakadt attól, amit látott. Adélka imbolygott nagy keccsel és fölöttébb szakértelmes riszálgatásokat végzett. Lábai ugyan parkettfenyvesítő kék voltak, na de mit tesz az? ... Így legalább jobban ki lehet csoszantani a taktust. A készülék pedig Budapestre volt beállítva. Szabályosan, ahogy az elő van írva.

— Adél!... — tért magához Mihulin direktor ur. — Mit csinál maga itt? Adél!...

De Adél nem nagyon zavartatta magát. — Hát nem látja igazgató ur? — nevetett pajzán csoszogással — fogom Pestet és pucolom a parkettet. Jó, hogy meg tetszett venni ezt a rádiót, most legalább jobban megy a délelőtti takarítás.

Mihulin direktor ur nemcsak egy modern ember, hanem egy derűs filozóf is. Ép ezért csak megcsóválta fejét és kiment az ebédlőből. Ahogy betette maga mögött az ajtót, hallotta, hogy felzendül a leggyönyörűbb dal, hogy aszondja:

„Teve van egypupu
van kétpupu...”

Adél pedig teljes lelkesedéssel feküdt neki a kefetáncnak. Másnap olyan pompás volt a parkett Mihulinéknál, hogy majdnem hanyattvágódott rajta az ember.

Hiába na: hasznos egy szerszám ez a rádió. Parkettes lakásban lakó familiákra pedig valóságos áldás.

Fóthy Ernő.

— **Megenyhült az időjárás.** Budapestről jelentik: Az időjárás megenyhült. A meteorológiai intézet jelentése szerint változékony idő várható, helyenkint viharokkal és havazással, amely nulla fogja emelni a hőmérsékletet.

— **Gondoskodnak Ausztria volt elnökeinek megélhetéséről.** Bécsből jelentik: Hainisch volt köztársasági elnök nyugodt megélhetésének biztosítására, a napokban törvényjavaslat kerül az osztrák parlament elé, amelyben a volt elnöknek havi ezer schilling tiszteletdíjat biztosítanak életfogytiglan.

— **Meghűléses betegségek,** nátha, influenza, torokgyulladás ellen biztos oltalmat nyújt Anacot-pasztilla rendszeres szopogatása. — Egy phloa ára 37 lej.

— **Báró Orbán Balázs centennáriuma.** Az Országos Magyar Párt udvarhelymegyei tagozata elhatározta, hogy Székelyudvarhelyen február 3-án báró Orbán Balázs, a jeles író és lelkes hazafi születésének századik évfordulóján nagyszabású ünnepséget rendez. Ez a centennárium Románia egész magyarságának ünnepe lesz. Udvarhelymegye magyarsága egyben azon van, hogy azt a területet, amelyben Orbán Balázs földi porai nyugszanak, valamelyik székely község tulajdonának szerezzék meg és ott idővel emlékoszlopot állítsanak fel.

— **Alagut a Gibraltár-szoros alatt.** Madridból jelentik: A spanyol kormány alagutat szándékozik fúrni a Gibraltár-szoros alatt Európa és Afrika között. Ma bizottságot küldtek ki a munkálatok tervezésére.

— **Zenei hangok szálltak fel a babosfázékba...** Los Angelesből írják: Santa-Barbara egyik iskolaigazgatójánál megjelent egy egyszerű asszony. Az asszony szinte önkívületben számolt be az iskolaigazgatónak arról a csodáról, amelynek a konyhájában volt tanuja. „Felfedeztem az új rádiót!” — mondta az egyszerű asszony az iskolaigazgatónak. — Nem kell hozzá sem antenna, se lámpa, se tekercs. Csak egy fazék kell hozzá és babfőzelék. Az iskolaigazgató méltán csodálkozott a különös bejelentésen. S faggatni kezdte az asszonyt, aki elmondta, hogy babot főzött és az edényből egyszerre zenét hallott. Az Ave Maria daljai csendültek fel. Először megdöbbenve hallgatta a fazékból kiszálló hangokat, majd megigazította a fedőt és ekkor a hang megváltozott. Valami ősrégi néger dal melódiája szállott ki a fazékból a babfőzelék páráján át. Elmondta, hogy a villamos tűzhelyen főzte a babot és az a véleménye, hogy nem égi csodával, hanem eddig ki nem kutatott tudományos jelenséggel áll szemben. Az iskolaigazgató egy elektromos szikratávírással és egy rádiószakértő társaságában elment az asszony konyhájába. Most hármasban főztek babot. Mind a hárman megállapították, hogy az edényből csakugyan zenei hangok hallatszanak. Az a véleményük, hogy az elektromos fűtőkészülékek és tűzhelyek, ahol meleg levegőáramlatok támadnak, kiváló rezonátorként működnek. A főzőedénynek a feneke szerepelt ebben az esetben mint hangrezonátor és hangerősítő készülék. Ezek a hangerősítő készülékek indukció útján fogják fel az elektromos dróton vezetett hangokat és megerősítve adják vissza. Minthogy a házban több rádió volt, így magyarázható, hogy a babfőzelék edény feneke rezonált az elektromos hullámokra.

— **Készülődés az aradi Magyar Bála.** Az aradi Magyar Bálra, amely, mint ismeretes, február 10-én fog végbemenni a Fehér Kereszt nagytermében, nagyban folynak az előkészületek. A bál rendező-bizottsága csütörtök este 6 órakor ebben az ügyben a Minorita Kulturház kistermében dr. Barabás Béla elnöklése alatt értekezletet tart, amelyre ezúton hívja meg azokat a magyar hölgyeket, kik a bál előkészítésében és megrendezésében tevékeny részt ohajtanak venni. miután külön meghívókat nem küldöttek szét. Egyben kéri a rendező-bizottság azokat az urakat, akik a hivatali bál előkészítésében résztvettek, ugyancsak jelenjenek meg, hogy munkakörüket kioszthassák. A rendező-bizottság azon van, hogy a múlt évi طولás elkerülhető legyen és érte már sikerült is kiváló megoldást találni. Amint az előjelek mutatják, az idei Magyar Bál, akárcsak tavaly, a legnagyobb siker jegyében fog lefolyni.

— **Kétszázézer spanyol-náthás Amerikában.** Newyorkból jelentik: Az Unióban január 4-iktől január 10-ig kétszázézer ember betegedett meg spanyol-náthában. A halottak száma 1316.

— **Elfogató parancs egy vállalati igazgató ellen.** Kiskunfélegyházáról jelentik: a rendőrség elfogató parancsot adott ki Breider Géza fakeskedelmi és cementgyári igazgató ellen, aki ismeretlen helyre távozott. A vállalat nemrég csődbe ment és a csőd megnyitásakor megállapítást nyert, hogy a száz millió koronát kitevő alaptőkét nem fizették be és hogy hamisan könyveltek. A kihallgatott igazgatók és tanuk mind Breidert teszik felelőssé a szabálytalanságokért.

— **Jó egészség a legjobb kincs.** Igyék reggelire és uzsonnára egy-egy csésze OVOMALTINE-t, ez a legbiztosabb módja az egészség megővésének.

— **Indiánlázadás Paraguayban.** Newyorkból jelentik: Paraguayban hatezer indián fellázadt. Az indiánok végiglopják és rabolják az egész országot. Fosztogatnak, gyújtogatnak, a fehér férfiakat leöldösi és az asszonyokat elhurcolják.

— **Kivándorlási bünszövetséget tett ártalmatlanná a magyar rendőrség.** Budapestről jelentik: Ma egy kivándorlási bünszövetséget leplezett le a rendőrség. A szövetség elnöke Krausz József, aki pestkörnyéki embereket csábított magával, azzal, hogy Amerikába viszi őket. Utközben egy-kétszáz dollárokat csalt ki. A Déli vasutrról indultak el és utközben Krausz kiugrott a vonatból és megszökött. A kivándorlókkal utazó társa, Klein Géza, szintén így cselekedett. A feljelentésekre a rendőrségnek sikerült elfognia Krauszt, míg Kleint tíz társával együtt előkötözték.

— **Betörésen érték a tartományfőnök diákiát.** Innsbruckból jelentik: Nagy botrány tartja izgalomban a várost. A rendőrség letartóztatta Hans Peert, a helyettes tartományfőnök 16 éves fiát betörésért. A fiu beismerő vallomást tett. A nagy botrány miatt apja benyújtotta állásáról való lemondását.

— **Újabb gázrobbanás Londonban.** Londonból jelentik: Hexton városrészben újabb gázrobbanás történt. A pincébe behatolt a robbanás következtében a víz. Az egyik lakóházban huszan gázmérgezést kaptak, az egyik meghalt. Ezenfelül öt gyermek életveszélyes állapotban fekszik a kórházban. Hasonló eset történt az Edward Reades ut és az Oxford-tér sarkán, ahol a vízvezetékcső felrobbant. Az óriási detonáció nagy pánikot idézett elő. A telefonforgalomban zavarok állottak be.

— **Lebontják a komáromi várat.** Prágából jelentik: Hír szerint a régi komáromi várat a rendezői pályaudvar megnagyobbítása miatt lebontják.

— **Szökött fegyenc és csendőrök véres harca Oravica mellett.** Véres küzdelem folyt le az Oravica melletti Sclava községben, ahol egy szökött fegyenc vívott harcot üldözőivel. Printea rablóvezér a lugosi fegyházban volt két évre elítélve. A fegyenc a napokban megszökött és Sclován, a falu utolsó házában talált menedéket. Beszűrés következtében rájöttek a menedékhelyre és négy csendőr indult a szökött rab kézrekerítésére. Sikertült is behatolni a házba és az egyik csendőr feléje szegzett puskával megadásra szólította fel Printeát. A fegyenc revolvért rántott és agyonlőtte az egyik csendőrt, a másikat pedig megsebesítette, majd szökni próbált. A két épenmaradt csendőr utána lőtt és a golyók találtak is. Printea sebei dacára az egyik kórákás mögé vándorolt és onnan tüzelt a csendőrökre mindaddig, míg a csendőrök golyói meg nem ölték.

— **A lavina lesodort egy turista-társaságot.** Montiesből jelentik: Egy tizenegytagú turista-társaságot a lavina lesodort. A katasztrófának három halottja van, míg a többi megmenekült. Az egyik turistának mindkét keze lefagyott.

— **Lopással vádolt községi bíró.** Az aradi törvényszék Pop-Ionescu büntetőtanácsa ma tárgyalta Pante György borosjenői községi bíró bűnperét. A bíró ellen az volt a vád, hogy évekkal ezelőtt a lakására vitette a községi tenyészistálló egyik ajtaját, amelyet legyalultatott és a saját istállójára szereltette fel. A mai tárgyaláson Pantea beismerte, hogy az ajtót hazaszállította, de azzal védekezett, hogy ő ujat ajánlott föl a régi helyébe. A beidézt tanuk hasonlóképen vallottak és a községi állandó bizottság delegáltja 500 lej kártérítést jelentett be. A törvényszék rövid tanácskozás után Panteát a lopás vádjá alól bizonyíték hiányában felmentette és a községet igénykeresetével polgári bíróság elé utalta.

Iparos-bál

február

2.

Az Iparos Otthon Kulturházában.

— **Bikaviadal a budapesti Rákóczi-uton.** Budapestről jelentik: Izgalmas bikaviadal folyt le tegnap a Rákóczi-uton. Egy bika a kőbányai sörgyár udvaráról kiszabadult és egyenesen a Rákóczi-utra futott, ahol nagy pánikot idézett elő a közönség körében. Ispán Lajos rendőr egy autótaxiba vetette magát és üldözőbe vette a bikát, amely a Keleti pályaudvar felé rohant. Itt Ponka Sándor rendőr kardjával próbálta feltartani a megdühödt állatot, a bika azonban legázolta. Végre az autótaxiban ülő rendőr nekilhajtatott az állatnak, amely felbukott. Ekkor hirtelen odaugrott Noszko Gyula mészáros, aki szakszerű fogással letépte a bikát. Ponka súlyos agyrázkódást szenvedett. A vizsgálat az ügyben megindult.

— **Letartóztatták egy ékszerlovai grófit.** Párisból jelentik: Ma letartóztatták a párisi orosz kolónia egyik előkelő tagját, Tatiseff grófit, aki egy dancingban egy amerikai hölgy százezer frankot érő ékszerét lopta el. Megállapítást nyert, hogy a fiatal gróf Miss Dottyval, egy amerikai milliommónóval járt fejből és hogy menyasszonyát ki ne ábrándítsa, kénytelen volt fényűző életet élni. A nyomozás során kiderült az is, hogy a gróf menyasszonyától is ellopott egy 30.000 frankot érő ékszer.

Jön! A közönség kedvence! Jön!

WILLI FRITSCH

SUZY VERNON

APOLLOBA HÖLGYVÁLASZ APOLLOBA

— **Pejotl: az új kábítószer.** Európában mindenestre újszerű még a pejotl nevű mámorító mérgegyanyag. A pejotl nevű, tövistelen kaktusz-féléből készítik, mely vádon terem Közép- és Észak-Mexikóban. Ha kifacsarják és felforraltják a növény levét, az ilyképen szerzett kesernyés ital sajátos módon részegíti meg azt, aki iszik belőle. Az, aki pejotl-levet ivott, az ébrenálmodásnak egy nemébe esik. Káprázat ejti hatalmába látását, hallását. A hangok színeké és sajátos alakokká változnak át előtte. A pejotltól mámoros ember hihetetlenül nagy és kitartó erőkifejtésre képes. Erotikus hallucinációja soha sincs. A többi mámorító mérgegyanyag hatásától eltérően, a pejotl-ivónak élénk emlékezetében marad mindaz, amit látott. A pejotl Európában rövid idővel ezelőtt még teljesen ismeretlen volt. Egy idő óta Párisban vannak helyiségek, amelyekben ezt a mérget mérik. Nem látszik helytállónak az, amit a pejotl ártalmatlan voltáról beszélnek. Már 1899-ben azt jelentette Lewin, a híres toxikológus, hogy az orvosoknak kísérletképpen használt pejotl-termékek súlyos mellékhatásokat váltottak ki. Az érverések száma erősen csökkent, a beteg szédült, feje zugott, forróság hullámozott át rajta, rosszullétet, fülzúgást érzett, gyengébb ájulási rohamai voltak. Amellett nem ismerni még azokat a későbbi utóhatásokat, melyeket a mérgező szokásoszerű élvezete mindig maga után von.

Thémes álarcos bálja január nagy városligeti vendéglő nagytermében

— **Aradra érkeztek a Soltz-ügy egzotikus tanul.** Ma délelőtt érkezett meg Aradra Adakaleh-ről a Soltz Alajos ismeretes bűnperében beidéztet hét török nemzetiségi tanu. Az egzotikus idegenek felvonulása nagy érdeklődést keltett a városban és az uccákon végig nagyobb csődület kísért a fezes, vörös és két bugyogós mohamedánokat, akiknek láthatóan imponált az irányukban megnyilvánult érdeklődés, mert méltóságjeljes, lassu lépésekkel haladtak végig a korzón és sűrűn megálltak egyik-másik kirakat előtt. Érdekes különben, hogy a törvényszék még mindig nem rendelkezik török tolmáccsal és az egzotikus tanul kihallgatása körül alighanem zavar támad, ha a védelem a holnap délelőtti tárgyalásra elő nem kerít valahonnan valakit, aki beszél Mo-hamed nyelvét.

Oroszország válasza a lengyel jegyzékre.

A szovjet hajlandó közeledni Romániához

(Az Aradi Közlöny búcuresti tudósítójának távirata.) Oroszország a lengyel jegyzékre azonnal válaszolt. Kijelenti, hogy hajlandó Romániához felhívást intézni, csatlakozzék a Kellogg-naktumot élet-

beléptető jegyzőkönyvhöz, amennyiben Románia tényleg kész erre a csatlakozásra. Ezért a szovjet-kormány felkéri a lengyel kormányt, hogy nyújtson részletes információt a román kormánynak erre vonatkozó álláspontjáról.

Mégis megkötötték az inségkölcsönt.

A gabonaspekuláció megakadályozása céljából terjesztették a tárgyalások meghiusulásának hírére. — Milyen feltételek mellett ad kölcsönt a Dresdener Bank.

(Az Aradi Közlöny búcuresti tudósítójának távirata.) A Cuvantul jelentése szerint a 400 millió inségkölcsönt a Dresdener Bankkal megkötötték és a szerződést a minisztertanács már ratifikálta. A tárgyalások meghiusulásáról szóló hírt a kormány azzal a taktikával tette közvé, hogy a gabonakereskedők spekulációját megakadályozza és így sikerült is előnyös áron beszerezni az inséges vidékek részére szükséges gabona-

mennyiséget.

A szövetkezetek központjának a Dresdener Bankkal és a Kampfmayer-céggel kötött inségkölcsönéről még a következőket jelentik: A német cég kötelezi magát, hogy május végéig 2500 vagon tengerit és rozst szállít az inséget szenvedő vidékekre. Ezenkívül 500 ezer font sterling kölcsönt folyósít a szállítási költségek kifizetésére és e vidékek egyéb szükségleteinek fedezésére.

— **Egy magyar család tragédiája Grácban.** Grácban jelentik: Füssi Mária 54 éves özvegyasszony eltávozott lakásáról, otthagya hat gyermekét, akik közül a legidősebb 12, a legkisebb három éves. A gyermekek játék közben meggyújtottak egy, az asztalon lévő benzines iverget, amely felrobbant és meggyújtotta a lakást. A gyermekek közül hárman tüzhaltak, hárman pedig súlyosan sebesülten fekszenek a kórházban.

— **Autóbalesetek a fagy miatt.** Berlinből jelentik: A Kilometer-Berg lejtőjén erős fagy miatt nem tudtak lefékezni egy lefelé haladó autót, amely lecsuszott és tönkrement. Néhány nap alatt ötven autót ért hasonló sors, emberéletben szerencsére ezideig nem esett kár. A fagy és jégeső következtében Berlinben számos baleset történt. A járókelők közül számosan megsérültek, míg az autóbalesetek száma is erősen növekedett.

— **Magyar leány regénye nyerte el a német Kleist-díjat.** Berlinből jelentik: Az idei Kleist-díjat egy Radványi Netti nevű magyar leány nyerte meg, aki Seghers álnéven „Aufstand der Fischer von St. Barbara” című regényt írt. A német fővárosban nagy feltűnést keltett, hogy az előkelő díjat egy 28 éves leány nyerte el.

— **Revolveres merénylet a templomban.** Párisból jelentik: Ivan Ivanovics örmény emigráns tegnap délután revolveres merényletet követett el az örmény templomban, Bartakion örmény egyházi főtitkár ellen. A golyók azonban célt tévesztettek és a merénylő öngyilkosságát követett el, mielőtt letartóztathatták volna.

— **Leszúrták a tanut a bíróság előtt.** Beszenből jelentik: Az esküdtbíróság ma egy Prigan nevű hadirokkant és feleségének ügyét tárgyalta. Amikor az egyik terhelő tanu belépett, a rokkant tört rántott, amelyet a tanu mellébe döfött. A tanu életveszélyesen megsebesült. A merénylő hadirokkant letartóztatták.

— **Verekezésért elítélt apa és fia.** Az aradi törvényszék id. Bíró Pál és fia ifj. Bíró Pál zímándkői lakosokat, akik Váci Istvánt 1928. áprilisában súlyosan megverték, ma 15—15 napi elzárásra ítélte. Vádlottak önvédelemmel védekeznek és az ítélet ellen felebbezést jelentettek be.

— **Rendőri hírek.** Abonyi József aradi munkástól hat ezer lej értékű kerékpárját ellopott. A rendőrség megindította a nyomozást és letartóztatta Dima Dánielt, aki beismerte a kerékpárlopást. — Ma éjszaka a Bul. Reg. Ferdinand (Boros Béni-terén) lévő kalapüzlet kirakatát betörték és onnan több ezer lej értékű női kalapot loptak el. — A búcuresti-i szigoranca vezérfelügyelőség távirata alapján, az aradi államrendőrség letartóztatta Arczki Istvánt és még a mai napon Búcurestibe szállította. A szükségzavú távirat nem okolta meg, hogy miért kellett a husz esztendő fiatalembert letartóztatni. Vallomásaiban azt állította, hogy születőitől, akik dús gazdag emberek, megszokott.

— **Mi okozza a gyakori cseh vasuti katasztrófákat.** Prágából jelentik: A cseh sajtó akciót indított annak kiderítésére, hogy mi az oka a néhány hét óta történő sorozatos vas-

uti katasztrófáknak. Ebben az ügyben kérdéssel fordultak Najmann közlekedésügyi miniszterhez és felvilágosítást kértek, hogy nem-e azért történnek a gyakori vasuti katasztrófák, mert a vasuti alkalmazottak túl vannak terhelve munkával, vagy talán a felelőtlenség, avagy az anyagromlás és a szükséges pótlások hiánya okozza-e a katasztrófákat. A miniszter még nem válaszolt a feltett kérdésekre. Az akció eredményét nagy érdeklődéssel várja a közönség.

— **Chaplin újból megnősült.** Los-Angelesből jelentik: Charlie Chaplin, a világ első mozziszínésze, tegnap harmadszor is megnősült, feleségül vette Haie Georgina ismert filmszínésznőt. A fiatal asszony 18 éves.

— **A szórakozottság netovábbja.** Szabadkáról jelentik: A Simplon expresszen nemrég nagyarányú lopás történt, amelynek áldozata — mint annakidején megirtuk — Crustescu Miklós búcuresti-i ékszerkereskedő volt, akinek 17 millió lej értékű áruját vitték el. Az ügygel a szabadkai rendőrség is foglalkozott. Ma váratlan fordulat történt az ügyben, amennyiben a kereskedő kijelentette, hogy lehetséges, hogy elutazása előtti idegességében az ékszereket nem hozta magával, hanem Búcurestiben felejtette. Kijelentette, hogy azonnal visszautazik Búcurestibe és megállapítja, otthon felejtette-e a 17 millió ékszereket, vagy ellopták tőle. Addig a rendőrség felfüggesztette a nyomozást.

— **A lutheránus női gyámintézet tárgysorsjátékának hazusa február hó 2-ikán délután lesz megtartva.** Ezen sorsjáték iránt városszerte nagy az érdeklődés, mert szebbnél szebb tárgyak kerülnek kisorsolás alá, mely tárgyak az „Idet” vállalat kirakatában láthatók, ugyancsak az „Idet” volt szíves a még meglévő sorsjegyek árusítását is elvállalni. Egy sorsjegy ára 20 lej.

— **Dr. Kurzer Károly fog- és szájszorongó hazaérkezett és rendeléseit ismét megkezdte Aradon, Minorita-palota.**

— **Czelnai Eszter f. hó 21-én nyitja meg négy hétig tartó utolsó aradi főzőtanfolyamát,** amelyen cukrászatot és hideg büffét tanít. Hetenkint négyezer van tanítás. Bővebb felvilágosítás kapható naponta d. u. 4—6 óráig Eötvös-ucca 7. sz. alatt az emeleten. Ugyanott van a beiratkozás is.

— **Magyar Ilma képkiallítása a Kulturpalota kistermében nyitva délelőtt 10—1.ig, délután 3—7.ig.**

— **A „Színház és Film” most megjelent ötödik száma 32 oldalon a színházi, művészeti és filmesemények valóságos tárháza. Érdekes riportok, film-intimitások, komoly művészeti vonatkozású cikkek és vidám apróságok gyűjteménye ez a szám. Egyes szám ára 10 lej. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Strada Bratianu 11.**

Uzleti könyvek,

levélrendező, dosszié és összes irodalmi cikkek, ügyvédi és egyéb nyomtatványok legolcsóbban

Kerpel Izsnál.

Erdélyi 10.000 dolláros biztosítási kötvényének sorsa.

Semmi esetre sem kaphatja meg a biztosítási összeget sem ő, sem Forgács Anna családja. Eltitkolták, hogy Annának tériszonya van és narkotikumokkal él.

(Budapest, január 14.) Az Erdélyi Béla-féle bünper, mely az egész közvéleményt izgalomban tartja, főleg biztosítási szempontból bir rendkívüli érdekességgel, hiszen az egész ügy punctum saliens egy 10.000 dolláros biztosítási kötvény. A napokban híradások kerültek forgalomba arról, hogy amennyiben Erdélyi Bélát felmentik a gyilkosság vádjától, úgy

mégis megkapja a kérdéses 10.000 dolláros biztosítási összeget.

Egy másik kombináció az, hogy amennyiben Erdélyire mégis rábizonyítják a gyilkosságot, a tragikus végű

Forgács Anna családja kapja meg a biztosítási összeget.

Az egyik feltevés épen olyan abszurdum, mint a másik. Mert hiszen, ha Erdélyi Bélát felmentik, csakis azon az alapon menthetik fel, hogy a milstatti szikláról való lezuhanást Forgács Anna

tériszonya idézte elő s az ezután bekövetkezett halál közvetlen oka pedig az volt, hogy Forgács Anna narkotikumoktól aláásott idegrendszere nem bírta ki ezt a betegséget.

A felmentés tehát csak abban az esetben következhetik be, ha ez a két körülmény, nevezetesen a tériszony és a narkotikumok mérték telen használata beigazolódik. Már pedig, ha ez a két eset beigazolódik, úgy az egész biztosítási szerződés a priori eltitkoláson alapult. Mert aki ismeri a biztosítási orvosi iv kérdéseit, az azt is tudja, hogy két kérdés van az iven a következő szöveggel:

„Van-e Önnek tériszonya?” „Él-e Ön narkotikumokkal?”

Mindkét rovatot az orvos a biztosítandó fél bemondása alapján tölti ki. Az Erdélyi-féle orvosi iven mindkét kérdés felelete „Nem”

Rádióműsor.

Kedd, január 15.

— Romániai idő. —

Wien—Graz 12. Délelőtti zene. 17. Délutáni hangverseny. 20.30. Zenekari hangverseny. 22.30. Esti hangverseny. — Berlin 17.30. Dalok gitárkísérettel. 18. Szórakoztató zene. 22. Hugo Wolff-dalok és áriák. — Bern 17. Zenekari hangverseny. 18. Délutáni hangverseny. 21. Esti hangverseny. Közreműködik M. Nikolaiew énekesnő. 22. Zenekari hangverseny. — Breslau 17.30. Délutáni hangverseny. 21.15. Kamarazene. 22. Szórakoztató zene. — Frankfurt 18. Délutáni hangverseny. Opera-részletek. — 20.30. Verdi „Othello” operájának előadása. Utána: Zenekari hangverseny. — Leipzig 17.30. Zenekari hangverseny. Operarészletek. 21.15. Az utolsó három század zongorahangversenye. 22.30. A ritka német dalok. — 2. L. O. London és 5xx Daventry 13. Margxarett Barrett (szoprán), Robert Clotworthy (basszus) és Tilly Fleischmann (zongora) hangversenye. 14. Táncczene közvetítése a Hotel Cecilből. 17. Szórakoztató zene közvetítése a Bosch-pavillonból. 20.15. Közzene. 22.40. Zenekari hangverseny közvetítése az eastbournei Grand Hotelből. 23.45. Táncczene közvetítése a Piccadilly Hotelből. — Milanó 21.30. Olasz klasszikus zene. 24. Jazz-band. — München 13.55. Déli hangverseny. 20. Daest. 23.45. Tánccleke. — Nápoly 18. V. D'Evoli (szoprán) hangversenye. 22.02. Szórakoztató hangverseny. — Pozsony 17.30. Szalon-négyes, műsoron szlovák-zene. 23.20. Kávéházi zene közvetítése. — Prága 13.30. Déli hangverseny. 17.30. Szlovák zene. 20. Népszerű hangverseny. 20.30. Filharmónikusok hangversenye. 22.25. Modern cseh zongorazene. 23.20. Szórakoztató zene. — Róma 18.30. Zenekari hangverseny. 21.45. Részletek G. Verdi „Othello” című operájából. — Stuttgart 17. A rádiótoborzó hangversenye. 17.35. Délutáni hangverseny. — Zágráb 14.15. Gramofonzene. 18. Délutáni hangverseny. —

volt. Így tehát a biztosítás alkalmával valólan adatok mondattak be, következésképpen a biztosítás mindenféleképpen érvénytelen.

A másik feltevés, hogy Forgács Anna családja kapja a biztosítási összeget, még naivabb. A szerződés kedvezményezettje ugyanis Erdélyi Béla volt és amennyiben bármilyen körülmény folytán a kedvezményezett nem jogosult a biztosítási összeg felvételére, úgy a biztosítótársaság senkivel szemben sem tartozik szavatossággal, miután a kedvezményezettséget hivatalos formulák között lehet ugyan cedálni valakire de automatikusan nem száll át senkire.

A magyar bírói joggyakorlat azonban mutatja, hogy a magyar bíróságok csak olyan esetben hajlandók eltitkolás címén érvényteleníteni a szerződésből eredő igényt, ha az eltitkolás olyan természetű volt, melyre a biztosítótársaság semmiféleképpen nem jöhetett rá. Ilyen például az öngyilkossági szándék, mely semmiesetre sem deríthető ki. Olyan esetekben azonban, mint a tériszony, vagy a narkotikus szerek rendszeres szedése, a bíróság arra az álláspontra helyezkedik, hogy ilyen kérdéseknek a megválaszolását nem szabad a biztosított félre rábízni, hanem orvosi vizsgálat alapján kell megállapítani az állítás valódiságát.

Nincs kizárva tehát, hogy amennyiben az Erdélyi Béla-féle monstre bünper felmentéssel végződik, az esetnek rendkívül érdekes biztosítási és jogi folytatása lesz. A Forgács Anna-féle kötvény ugyanis elhalálozás esetére 10.000 dollár kártérítésért szavatol. 20.000 dollárra szól abban az esetben, ha az elhalálozás baleset következtében történik. Kétségtelen, hogy felmentés esetén a kedvezményezett nem is 10.000 dollárra, hanem 20.000 dollárra fog igényt bejelenteni azon az alapon, hogy az elhalálozás közvetlen oka a milstatti baleset volt.

Zürich 14. Gramofonhangverseny. 16. A házzenekar hangversenye. 17. Táncczene közvetítése a Carlton Hotelből. 18.15. Gramofonzene. 20.32. Zenekari hangverseny. 22.20. Szórakoztató zene. — Budapest 10.15. A m. kir. 1. honvédegyalozozred zenekarának hangversenye. Vezényel: Fricsay Richárd zeneügyi igazgató. 10.10. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13. Déli harangszó az egyetemteri templomból, időjárásjelentés, hírek. 13.20. Gramofonhangverseny. 14. Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 15. Hírek, élelmiszerek. 17. Természettudományi előadás. Dr. Gaál István tanár: „A barlangkutató jelentősége.” 17.45. Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hírek. 18.10. Dr. Horváth Jenő ujkori történelmi előadása: „Az angol világbirodalom kialakulása.” 18.35. Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye. 19.30. Mit üzen a rádió? 20.30. A m. kir. Operaház „Oedipus Rex” előadása. Oratóriopera 2 felvonásban. Sophokles után írta: Jean Cocteau. Zenéjét szerzette: Igor Strawinsky. Vezényel: Rékai Nándor. Rendezi: Márkus László. 21.40. A Bachmann-Szalon-trió hangversenye a Studióból. Közreműködnek: Bachman József (hegedű), Bachman Józsefné (gordonka), Grünauer Béla (zongora), Vig Miklós (ének.) 22.40. Pontos időjelzés, hírek és az asztali tennis-világbajnokság második napi eredményei. 23. Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich-kávéházból. A hangverseny szünetjében időjárásjelentés.

— Fegyencélázadás egy amerikai fegyházban. Newyorkból jelentik: A pennsylvaniai Halmesbury fegyházban fegyencélázadás tört ki. Egy 1500 fegyencből álló tömeg lefegyverezte az őröket, majd létrákon akart elmenekülni. A hirtelen avizált rendőri készültség bekerítette a fogház falait és könnyfakasztó bombákkal ártalmatlanná tette a fegyenceket.

Kivégezték Isztipben

Kovacsevics tábornok gyilkosát

A merénylő énekelve ment a vesztőhelyre.

Belgrádból jelentik: Tegnap reggel Isztipben kivégezték Kralew Blagojéjt, aki pár hónap előtt agyonlőtte Kovacsevics tábornokot, Isztip kerületi főnökét. A merénylő énekelve ment a vesztőhelyre. Csak közvetlenül agyonlövés előtt érzékenykedett el és ekkor sírva bucsuzott el feleségétől és gyermekeitől.

Képzőművészet

* Magyar Ilma képkiallítása. Magyar Ilma egy esztendővel ezelőtt lépett képeivel először a nyilvánosság elé. Egy év nagy idő egy fiatal festő életében és a tavalyi feminin finomságu virágcsendéletek után most erőteljesebb, kiforrottabb, meglátásokban és valóban is gazdagabb enteriőröket és pléneket kaptunk Magyar Ilmától, aki tegnap a Kulturpalotában megnyitott tárlatának anyagával máris nyolcvan százalékra beváltotta a művészetéhez fűzött reményeket. Különös egyéni vonása Magyar Ilmának, hogy inkább a sötét tónusokat kultiválja és szordinos kontrasztra törekszik. Enteriőrjeiben — különösen fényeffektusok megszerzésében — Wolff Károly hatását érezzük, igen szerencsés megoldásban. A zöldlámpaernyő és a Férfiszoba bársonyosan meleg, puha színeivel teljesen kész, kitünően sikerült kompozíció. Ősz a Marosparton, és A liget ősszel, bármely metropolis képesarnokában megállná helyét. Virágcsendéletei közül pompás a Chrysantheme és a Prima és gyümölcs. A Téli táj és a Kődös tél finoman megfestett téli hangulat. Második tárlata véglegesen a festőművészethez kötötte Magyar Ilma sorsát. (=)

Véres éjszakai harc egy aradi uccán.

Három ismeretlen ember botokkal és boxerrel támadt két banktisztviselőre, akik vérben fagyva maradtak a támadás színhelyén.

(Arad, január 14.) Megdöbbentő és rejtélyes támadás történt az éjszaka Aradon a Str. Sinagoge (Chorin Áron) uccán. Eddig még ki nem nyomozott tettesek megtámadtak két aradi banktisztviselőt, akiket botokkal és boxerekkel olyan súlyosan bántalmaztak, hogy mindketten eszméletlen állapotban, vérbenfagyva maradtak az ucca kövezetén. — Adam Pál, az aradi állambiztonsági hivatal tisztviselője az éjszaka szolgálati köruton volt és a Chorin Áron-uccán, a legnagyobb megdöbbenésére, két vérbefagyott, mozdulatlan testre talált. Előbb azt hitte, hogy valami borzalmas gyilkosság történhetett, mikor közelebb lépett, látta, hogy két elegánsan öltözött fiatalember fekszik az uton és mindketten élnek. Rövid élesztési kísérlet után a két fiatal ember magához tért. Adam feltette őket a 64-es számú bérkocsira és behajtott velük a kórházba.

A két fiatalembert azonnal orvosi kezelés alá vették, és megállapították, hogy súlyos külső sérüléseket szenvedtek. Értesítették a rendőrséget, ahonnan az ügyeletes komisszár ment ki a kórházba és kihallgatta a fiatalembereket. Mindketten banktisztviselők. Az egyik Ungurean, a másik Ispravnic nevű. Elmondták, hogy hazafelé térve két vagy három ember támadt rájuk. Botokkal, boxerekkel ütötték őket addig, amíg elvesztették eszméletüket. Támadóikról nem tudnak pontosabb felvilágosítást adni, csupán annyit, hogy azt hiszik, aradi vámtiszték voltak. A véres támadás ügyében a rendőrség a legnagyobb apparátussal indította meg a nyomozást.

Hajós-bál január 19-én a Fehér Kereszt-ben

KÖZGAZDASÁG.

Aradi vezérigazgató propagandakönyve.

Cristea Niculescu főmérnök, az Arad-Brádi Ipari Részvénytársaság vezérigazgatója „Amerikanizálódjunk!” címen érdekes propagandairatot adott ki.

(Arad, január 14.) Néhány nappal ezelőtt egy kétfedelű könyv hagyta el a bucu-resti-i sajtót. Címe: *Să ne americanizăm* (Amerikanizálódjunk) s szerzője Cristea Niculescu főmérnök, az Arad-Brádi Ipari Részvénytársaság vezérigazgatója. Az érdekes könyv, mint már címe is elárulja, propagandacélt szolgál és a vezérigazgató az előszóban leplezetlenül megírja:

— Néhány éve már annak, hogy abbahagytam azt a propagandát, amelyet nyolc esztendővel ezelőtt kezdtem meg, annak érdekében, hogy nálunk is bevezessék az Amerikában használatos munkamódszereket, hogy mihamarabb elérjük azt a jólétet, amelyre az ország gazdagsága jogot ad. Munkám negatív eredménnyel járt és lelkesedésemet mély depresszió váltotta fel.

Az előszó ezután rátér arra, hogy újból erőt vett rajta az optimizmus és ezért ismét megkezdte a harcot a jövőért. Ezzel véget is ér az előszó és megkezdődött a tulajdonképeni propagandairás, Amerikából és Németországból vett statisztikai adatokkal alátámasztva.

Számok, amelyek beszélnek.

Cristea Niculescu vezérigazgató mindjárt számokkal kezd. Kimutatja, hogy egy kvalifikációval rendelkező munkás Amerikában 12 órát dolgozik egy pár cipő árért, 60 órát egy ruháért, 500 órát egy olcsóbb Ford-autóért és 35 órát a havi lakbéréért. Németországban ugyanaz a munkás 25 órát dolgozik egy pár cipőért, 180 órát egy rend ruháért, 5000 órát egy olcsó Opel-autóért és 35 órát a havi lakbéréért.

— Nekünk nem érdemes összehasonlítást tenni a mi árainkkal. Csak egyet kérdezek: Hány munkása van az országnak, akinek csak 35 órát kell dolgoznia egy havi lakásbéréért?

Az okot elsősorban egy régen leszögezett igazságban adja: a román nyersáru olcsón megy a külföldre és a külföldi készáru drágán jön be. Amerika tökéletesebben használja ki a gépei és emberei energiáját és így történhetik meg, hogy ott ugyanazokkal a gépekkel s emberekkel kétszer, sőt háromszor annyit produkálnak. Az eredményt egy példával illusztrálja. A múlt évben a krízis idején Fordnak szüksége volt 38 millió dollárra, azaz körülbelül hat milliárd lejre. Eleinte kölcsönre gondolt, de az ellene indított kampány meghiúsította tervét. A saját erejére volt utalva. S nem 38 millió dollárt, hanem a kétszeresét szerezte meg.

— Állítsuk eme probléma elé — írja — bármely ipari vállalatunkat, sőt pénzügyminiszterünket és kössük ki feltételül, hogy állami rendes bevételre nem lehet számítani. Nem fognak más megoldást találni, mint a kölcsönt.

Leszögezi, hogy nem a természet, vagy a körülmények, hanem az emberek intuícója teremtettké meg a mai Amerikát. Itt még vita tárgyat képezi, hogy a mérnökember csak technikai kérdésekkel foglalkozzon-e, vagy pedig vegye a kezébe az organizáció munkáját is. A produkció nagy vezérei, Carnegie, Ford, Taylor és a többi nem vitatkoztak, hanem megoldották a problémát és a kezükbe vették a vezetést.

Amerikában dolgoznak, nálunk védekeznek.

A termelési költségek leszállítását a vezérigazgató feltétlenül szükségesnek találja és a keresztülvitelben ismét csak Fordra hivatkozik. Csak a produktív alkalmazottakat kell meghagyni úgy az irodákban, mint a gyártelepeken. A referensek száma a minimumra lecsökkentendő, ugyanígy a munkafelügyelők

száma is. Rendkívül fontos még az, hogy az üzemek vezetői jól válasszák meg munkásait s még a munkások sorába is lehetőleg inventív emberek kerüljenek. Az emberek felhasználása is helyes kell, hogy legyen, mindenkit a megfelelő helyre. S itt az a pont, ahol mi erősen hátrányban vagyunk!

Még egy érdekes megállapítás:

— Míg Amerikában azért vonják felelősre az embert, miért nem végzett el egy bizonyos munkát, nálunk azért, mert valami olyan cselekedetet követett el, amivel ellenkezésbe került valamelyik törvénnyel, rendelettel, vagy szabályrendelettel. Amerikában tehát dolgoznak az emberek, míg nálunk védekeznek.

A helyszüke nem engedi meg, hogy teljes részletességgel foglalkozzunk ezzel az érdekes könyvvel, amely végeredményben oda konkludál, hogy csökkenteni kell az ugynevezett reprezentációs kiadásokat, lehetőleg egye síteni kell az ipari üzemeket, amivel ismét kiadás-csökkenést lehet elérni, csökkenteni kell az iparra kirótt terheket, a CFR tarifák revíziója, a földművelés felsegítése. Meg kell változtatni az individuális gondolkodásnak, az embereknek meghatározott munkaprogramm alapján kell dolgozniuk. Az állami adminisztrációnak segíteni kell a vállalkozást. Takarékoskodni kell minden vonalon, úgy az állami, mint a magánvállalkozói életben. El kell tüntetni a bürokratikus formákat és mindenekelőtt

sürgősen meg kell változtatni a jelenlegi adórendszert, amely megakadályozza a boldogulást.

— Mindenünk van ami kell — mondja a befejezés — csak egyre kell még szert tennünk: a határozottságra.

Eddig szól Cristea Niculescu kétségtelenül érdekes tanulmánya. Javasatai mind megszívlelendők, de — sajnos — vérmes reménye ket nem szabad táplálni, mert nálunk az elgondolástól a megvalósulásig nagyon, de nagyon hosszú ut vezet.

Marosi Rudolf.

Zürichben 3.12 a lej.

Helyi valutaárak. (Január hó 14.)
Kifizetések: Berlin 39.80, Amsterdam 66.95, Newyork 166.70, London 807.50, Páris 6.53, Milánó 8.75, Prága 4.95, Budapest 29.15, Zágráb 2.93.50, Bécs 23.50, Zürich 32.17.50. —
Áru: Márka 39.50, dollár 166.50, angol font 805, francia frank 6.70, olasz lira 8.80, cseh korona 4.90, pengő 29.50, dinár 2.95, osztrák schilling 23.60, svájci frank 32. — *Pénz:* Márka 39, dollár 166, angol font 802, francia frank 6.50, olasz lira 8.60, cseh korona 4.85, pengő 29.20, dinár 2.85, osztrák schilling 23.50, svájci frank 31.50. — *Irányzat:* tartott.

Zürichi tőzsdezárlat. (Január hó 14.)
 Berlin 123.51, Amsterdam 208.45, Newyork 519.75, London 2520.75, Páris 20.31, Milánó 27.19, Prága 15.38, Budapest 90.65.50, Belgrád 9.12.75, *Bucuresti* 3.12, Varsó 58.20, Bécs 73.10.

Zürichi tőzsdenyitás. (Január hó 14.)
 Berlin 123.51.50, Amsterdam 208.47.50, Newyork 519.76, London 2521.12.50, Páris 20.31, Milánó 27.19, Prága 15.38.50, Budapest 90.67.50, Belgrád 9.12.50, *Bucuresti* 3.12, Varsó 58.20, Bécs 73.04.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Január hó 14.)
Devizák: Páris 6.50, Berlin 39.75, London 807, Newyork 165.25, Milánó 8.62, Zürich 32.15, Prága 4.92, Bécs 23.45, Budapest 29.05.50, Varsó 18.75. — *Valuták:* Napoleon 645, márka 39.70, léva 1.18, török lira 0.82, angol font 806,

Cipőket

legolcsóbban vehet
 SCHWARZBERGER és COMP.
 cégénél volt: Vörösmarty-u. sarok

francia frank 6.55, svájci frank 32.10, olasz lira 8.72, drachma 2.05, dinár 2.94, dollár 166, lengyel zloty 18.50, osztrák schilling 23.70, pengő 29.25, cseh korona 4.92.

SPORT

O Fehérvás a birkózósport kedvelőjéhez.
 Az aradi „Vulturul” atl. klub a kerület hozzájárulásával bírói tanfolyamot rendez a Iosif Vulcan iskola tornatermében. Előjegyzéseket elfogad és felvilágosítással szolgál hétfőn és szombaton este 7—8 óráig az Elmökség.

O Magyarország győz a nemzetközi ping-pong versenyen. Budapestről jelentik: A nemzetközi ping-pong mérkőzés ma befejeződött. A férfi egyes győztese Bull (angol), a női egyes Metzger Erika (német), a férfi páros Bull—Haydon (angol), a női páros Metzger—Karnatz (német) bajnokok győzelmével végződött. A csapatverseny eredményei a következők: Magyarország—Jugoszlávia 5:0, Lettország—Románia 5:1, Ausztria—Németország 5:0, Anglia—Litvánia 5:0, Ausztria—Jugoszlávia 5:0, Magyarország—Németország 5:0.

O A Sabaria győzelme Mexikóban. Mexikó Cityből jelentik: Ma mérkőzött a Sabaria az Asturiassal. Az eredmény 5:0 (1:0) volt a Sabaria javára.

Felelős szerkesztő: REITHY JÓZSEF.

NYILTEK.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

ÜZLETMEGNYITÁS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy **Str. Bratianu és Str. Consistoriului** sarkán levő

Iparos-Otthon vendéglője megnyit,

ahol állandóan hideg-meleg étel és kitűnő hegyaljai borok lesznek felszolgálva mérsékelt áron, figyelmes kiszolgálás. Felkérem a tisztelt iparosközönséget, hogy b. látogatásával tegye kedvessé és otthonossá az igazán oly impozáns és kellemes otthonát.

Bécses pártfővásvat kérem: **Tóth István**.
 Abonensek úgy bent mint vendéglőüzleten kívül is felvételnek

A Derby Olpögyár r. t. igazgatósága, főkezesetői és tisztviselő kara mély megilletődéssel adja tudtul, buzgó, érdemes üzletvezetője

Fülöp Dezső ur

folyó hó 12-én hosszas, súlyos betegség után elhunyt.

A megboldogult 17 évig állott a vállalat aradi fióküzlete élén, melynek vezetését példás szorgalommal és lelkiismeretességgel látta el.

Emlékét kegyelettel fogjuk őrizni!

A Piața Avram Iancu (Szabadság-ter) és Str. Banatulu (Asztalos Sándor-ucca) sarkánál, a hetipiac legelénkebb helyen

**bolthelyiség,
 azonnalra kiadó.**

Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

Mélyen leszállított árak női és leányka kabátokban és bundákban!
Hitelképes egyének részletfizetésre is kaphatnak. ooo
Feltűnően leszállított árak! **PLESZ** **Feltűnően leszállított árak!**
 Központi női ruha nagyruházában Arad a színház hátsó bejáratával szemben.

Báli férfidivatcikkek legolcsóbban szerezhetők be **Grumás** cégnél v. Forrai-u. 14

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdezősködésekre válaszolunk. Ajánlatok írásos levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

Üzletek, irodák, lakások azonnali villamosvilágítási berendezése legolcsóbban: VARGA és ROSENFELD-nél Arad, Central-utca mellett

ALKALMAZÁS.

VARRÓNÓ házakhoz ajánlkozik vjékre is megy. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába kér. 318

BIZTOS EGZISZTENCIA. Egy nagy környékkel bíró, jóforgalmu kizitőgyár elkötözés miatt eladó esetleg bérbeadó. Ehling. Sámpeuruzerman. 370

MEGBIZHATÓ szakácsnét és mindelest keresünk, Cím Eötvös-ucca No. 10. 375

LAKÁS.

KIADÓ azonnalra elfoglalható három szoba, előszoba, fürdőszobás lakás Bercsényi Miklós-uccában. — Bővebbet Piata Avram Iancu 11. Baumann. 6977

KÖZPONTBAN 2 szobás, előszobás újonnan festett lakás, mellékhelyiségekkel, február 1-re lelépés nélkül kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 300

ELEGÁNS uccai butorozott szoba fürdőszobával esetleg teljes ellátással kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 371

KÉTSZOBÁS uccai lakás azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 373

ÜRES szoba urinőnek azonnalra kiadó. Str. Greceanu (Perényi) 5. I. em. jobbra. 374

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba esetleg teljes ellátással és fürdőszoba használattal azonnal kiadó. Ugyanott izletes koszt házon kívül is kapható. Cím Bulv. Carol 37. II. emelet, 15 ajtó, a törvénysekkel szemben. 380

A főtéren

két udvari szobából álló, mühelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra

KIADÓ.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1857

VÉTEL ÉS ELADÁS.

IRODABERENDEZÉS. asztalok, székek, pult. jó állapotban megvételre keresték. Ajánlatok Sváb Keresk. és Iparbank Ujarad kértnek. 329

WERTHEIM-KASSZA, antik könyvszekrény, antik komódok, Biedarmayer szalon asztalok, kredencok, álló nagy óra, antik asztali lámpák, szőnyegek, hintaszékek, márkás porcellánok, antik órák, frakk, szmoking, pálinkás sörvisok, előszobafalak, antik fotelok, zongorák, női íróasztalok, velencei tükör, konsol tükörök, ebédlők, szalónok, fotelok, girandólok, takaréktűzhely, gázresó, asztalok, székek, festmények, díszlámpák stb. oladok. SALGONE bizományi üzlete Arad, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

MEGBIZÓIM RÉSZÉRE KERESK: Aneroid barométer (fém légsúlymérő), antik porcellánokat, poharakat, különböző butorokat, antik szalonokat, órákat, díszlámpákat, vitrineket, stb. Kiváncra házhoz is megyek Salgóné bizományi üzlet, Str. Horia 1. (Széchenyi-u) Neuman-palota. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

OKTATÁS.

FRANCIÁT és németet nagyon olcsón tanítok. Volt Fábian Gábor-ucca 1 földszint. 218

ÜZLETEK.

II. OSZT. vendéglőhöz társat keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 372

JÓFORGALMU müszerész üzlet betegség miatt eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 373

JÖMENETELÜ vegyeskereskedést keresek esetleg trafik és italméressel. Címeket „Kézpénz” jelígre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 369

EGY iómeneteli sarokház üzlettel. eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 377

Maculatura papir 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadójában.

Örvendetes esemény,
 hogy a közkedvelt Kalla
ÓRIÁSBÜCKLINGEK

ismét kaphatók. Siessen, hogy még az első küldeményből vehessen egy óriásbücklinget.

1 drb ára 200—250 gramm súlyban

csak 14.— Lej.

Mindenütt kapható.

KALLA
 halkonzervgyár.

Kiadó

azonnal vagy május 1-ére földszinti udvari 2 szobás

irodahelyiség

közvetlen lejáratu betonirozott

pincehelyiséggel

Bársony Andornál

Arad, Piata Avram Iancu

(Szabadság-tér) 18. sz.

Fogászat.

Fogzás (érzéstelenítéssel) ... L. 40
 Fem fogak (Randolt) drb. ... L. 100
 Arany koronák drb. ... L. 350—400
 Fehér fogak kautsuhokra drb. ... L. 50
 Vidékieknek fogmunkálatok 24 óra alatt eszközöltek

Frida D'Moudjalled

vizsgázott fogászno 5205

Arad, Str. Mărăsești. 11. (Kossuth ucca.)

Ha órát és ékszerét akar venni leszállított árban,
Ha óráját vagy ékszerét iavitatni akarja 2 évi jótállással olcsón, úgy forduljon bizalommal

ZINNER

óras- és ékszerészhez

volt Forray-ucca 4. 6514

Kedvező fizetési feltételek.

Legmodernebb

r á d i ó k,

rádióalkatrészek, gramofonok és lemezek. Villanycsillárok és az összes villanyberendezési cikkek nagy raktára

I. Hell si Comp.

Arad, Str. Unirel 14.

(Ortutay-palota.) 6844

Kedvező fizetési feltételek.

Eladó házak!

Vasúthoz közelfekvő sarok magánház 3 szobás lakással, jómeneteli korcsma, italméressel. 480.000 lejért Belvárosban egy kisebbszűrű magánház 3 szoba, fürdőszobás lakással. 350.000 lejért eladó.

Bővebbet: KISS LAJOS „URANUL”-irodájában, városházával szemben. 379

Alkalmi vétel!

Ajánlok csaknem új, gyönyörű

ebédlőt, hálót, szalonberende-

zést, szőnyeget, dísztárgya-

kat és antik butorokat, mint

igen kedvező alkalmi vételeket.

SALGÓNÉ

bizományi üzlet

Str. Horia (Széchenyi-u.)

INGYEN küldöm

szólóoltvány és gyümölcsfa

árjeryékemet, mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szőlőbirtokosra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. A saját érdekében ne vegyen addig oltványt vagy bármilyen fajta vesszőt míg át nem olvassa szólószeti utmutatómat. Cím:

J. Szücs

szőlőtelep Diosig, jud. Bihar. 6830

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszállóda vezetése alatt megnyílt

Központi fokvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.

TELEFON: J. 20—30.

Minden modern kényelemmel berendezve.

Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!

A vidéki társaságok találkozó helye!

Rádió-engedélyt gyorsan és előnyösen intéz el **Sándor Ferenc** Arad legrégibb vizumirodaja, a megyeházzal szemben.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépén. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavidálat.